

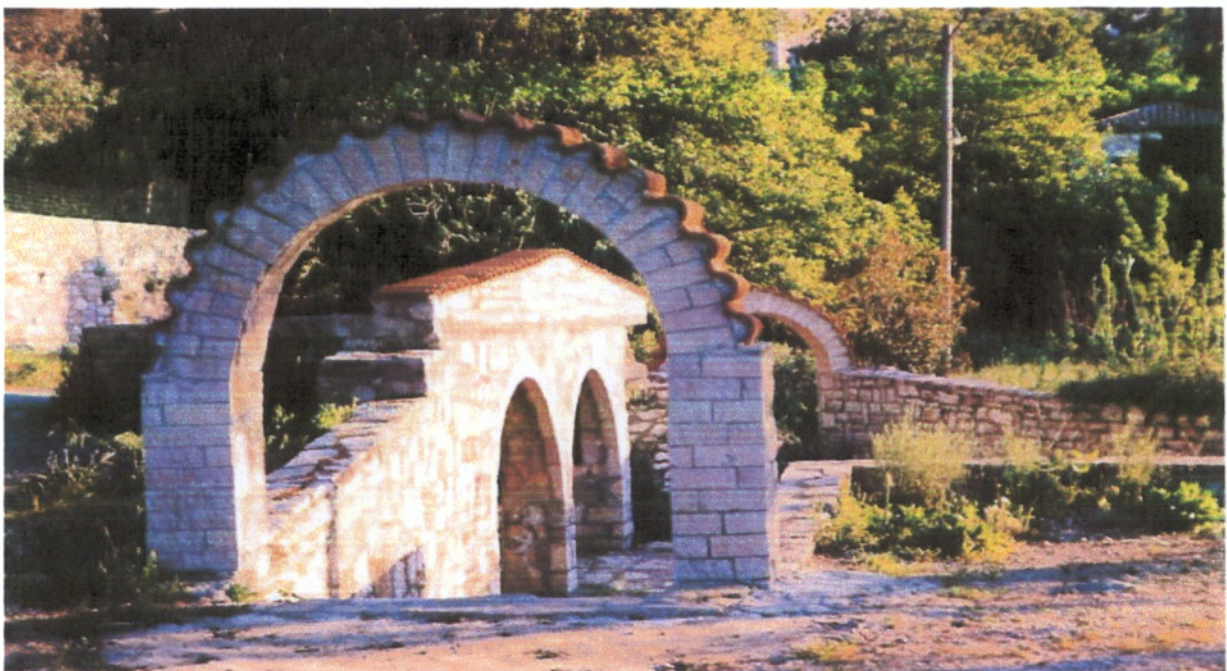
ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: Δ.Μ.Τ.Α.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑΣ

**ΘΕΜΑ: “ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ, ΤΩΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ
ΤΟΜΕΩΝ: ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ, ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ”**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5

ΜΕΡΟΣ Ι ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΔΗΜΟ ΑΕΤΟΥ

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ	8
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	8
1.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ	9
1.3 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	11
1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ	12
1.5 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	14
1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	15
1.7 ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ	16

ΜΕΡΟΣ ΙΙ HABITAT AGENDA ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ HABITAT AGENDA.....	19
1.1 Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ HABITAT II.....	19
1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ HABITAT AGENDA	20
1.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ HABITAT AGENDA	22
1.4 ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ HABITAT AGENDA.....	23
2. Η HABITAT AGENDA ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	25
2.1 ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ.....	25
2.2 Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ HABITAT.....	27
3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ HABITAT AGENDA .	29
3.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ HABITAT AGENDA.....	29
4. ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ HABITAT AGENDA	31
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	31
4.2 ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ <i>Habitat Agenda</i>	32
4.2.1 Υιοθέτηση πολιτικής ολοκληρωμένων προγραμμάτων.....	32
4.2.2 Ενσωμάτωση Αστικών Δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης.....	32
4.2.3 Ίδρυση τοπικών Παρατηρητηρίων.....	33

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

1. ΒΑΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	35
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	35

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ.....	36
A. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	39
A1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	40
<i>Δείκτης A1.1: Μέγεθος πληθυσμού.....</i>	<i>40</i>
<i>Δείκτης A1.2: Μεταβολές Πληθυσμού.....</i>	<i>40</i>
<i>Δείκτης A1.3: Φυσική Κίνηση Πληθυσμού</i>	<i>41</i>
<i>Δείκτης A1.4: Αναλογία Αρρένων</i>	<i>42</i>
<i>Δείκτης A1.5: Δείκτης Γήρανσης του Πληθυσμού.....</i>	<i>42</i>
<i>Δείκτης A1.6: Δείκτης Εξαρτώμενου Πληθυσμού.....</i>	<i>44</i>
<i>Δείκτης A1.7: Μέσο Μέγεθος Νοικοκυριού</i>	<i>45</i>
A2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	47
<i>Δείκτης A2.1: Υποδομές Εκπαίδευσης.....</i>	<i>47</i>
<i>Δείκτης A2.2: Μορφωτικό Επίπεδο.....</i>	<i>47</i>
<i>Δείκτης A2.3: Δυναμικό Βρεφονηπιακών Σταθμών</i>	<i>48</i>
A3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	49
<i>Δείκτης A3.1: Διάρθρωση Οικονομικής Δραστηριότητας.....</i>	<i>49</i>
<i>Δείκτης A3.2: Τοπικά Προϊόντα.....</i>	<i>49</i>
<i>Δείκτης A3.3: Απασχόληση – Ανεργία.....</i>	<i>50</i>
<i>Δείκτης A3.4: Συνεταιρική Δραστηριότητα.....</i>	<i>51</i>
B. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ.....	53
B1. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ.....	54
<i>Δείκτης B1.1: Βασικές Χρήσεις Γης Δήμου Αετού.....</i>	<i>54</i>
<i>Δείκτης B1.2: Ανάλυση των εκτάσεων εντός σχεδίου.....</i>	<i>56</i>
<i>Δείκτης B1.3: Ανάλυση Κοινόχρηστων εκτάσεων.....</i>	<i>57</i>
B2. ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ.....	58
<i>Δείκτης B2.1: Τεχνική Υποδομή.....</i>	<i>58</i>
<i>Δείκτης B2.2: Αναλογία μη ασφαλτοστρωμένων δρόμων.....</i>	<i>59</i>
<i>Δείκτης B2.3: Κοινωνική Υποδομή.....</i>	<i>59</i>
<i>Δείκτης B2.4: Μεταφορές –Μετακινήσεις.....</i>	<i>60</i>
<i>Δείκτης B2.5: Φυσική και Ιστορική Κληρονομιά.....</i>	<i>61</i>
B3. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	63
<i>Δείκτης B3.1: Προσβασιμότητα αστικών υποδομών</i>	<i>63</i>
<i>Δείκτης B3.2: Νοσοκομειακές Κλίνες.....</i>	<i>63</i>
<i>Δείκτης B3.3: Γιατροί ανά 1000 Κατοίκους</i>	<i>64</i>
<i>Δείκτης B3.4: Πλησιέστερη Νοσοκομειακή Μονάδα.....</i>	<i>64</i>
<i>Δείκτης B3.5: Φαρμακεία ανά 1000 κατοίκους</i>	<i>65</i>
<i>Δείκτης B3.6: Ποιότητα Πόσιμου Νερού.....</i>	<i>65</i>
<i>Δείκτης B3.7: Επάρκεια Δικτύου Ύδρευσης.....</i>	<i>66</i>
<i>Δείκτης B3.8: Χρήση Ηλιακού Θερμοσίφωνα.....</i>	<i>66</i>
<i>Δείκτης B3.9: Επενδύσεις για Έργα Υποδομής.....</i>	<i>67</i>
<i>Δείκτης B3.10: Ποκνότητα Πληθυσμού.....</i>	<i>67</i>
<i>Δείκτης B3.11: Αστυνομική Δύναμη ανά 1000 κατοίκους</i>	<i>68</i>
B4. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	69
<i>Δείκτης B4.1: Διαχείριση υγρών αποβλήτων</i>	<i>69</i>
<i>Δείκτης B4.2: Παραγωγή στερεών αποβλήτων</i>	<i>69</i>
<i>Δείκτης B4.3: Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων.....</i>	<i>70</i>
<i>Δείκτης B4.4: Συλλογή Απορριμμάτων.....</i>	<i>70</i>
<i>Δείκτης B4.5: Στερεά Απόβλητα ανά κάτοικο.....</i>	<i>71</i>

<i>Δείκτης Β4.6: Καταστροφές από Πυρκαγιές</i>	71
Γ.ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	73
Γ1. ΚΤΙΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ	74
<i>Δείκτης Γ1.1: Αριθμός και Χρήση Κτιρίων</i>	74
<i>Δείκτης Γ1.2: Ηλικία Κτιρίων</i>	74
<i>Δείκτης Γ1.3: Τρόπος Κατασκευής Κτιρίων</i>	75
<i>Δείκτης Γ1.4: Τύπος Κατοικιών</i>	76
<i>Δείκτης Γ1.5: Χρήση Κατοικίας</i>	77
<i>Δείκτης Γ1.6: Μέγεθος Κατοικιών</i>	77
Γ2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ	79
<i>Δείκτης Γ2.1: Πυκνοκατοίκηση</i>	79
<i>Δείκτης Γ2.2: Κάτοικοι σε μη Κανονικές Κατοικίες</i>	79
<i>Δείκτης Γ2.3: Άστεγοι ανά 1000 κατοίκους</i>	80
<i>Δείκτης Γ2.4: Σύνδεση με Βασικά Δίκτυα</i>	80
<i>Δείκτης Γ2.5: Λειτουργικές Ελλείψεις Κατοικιών</i>	81

ΜΕΡΟΣ IV ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1.ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	83
1.1 ΠΑΝΘΥΣΜΟΣ:	83
1.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:.....	83
1.3 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ:.....	84
1.4 ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	84
1.4.1 Οδικό Δίκτυο:.....	84
1.4.2 Δίκτυο Υδρευσης :	84
1.4.3 Δίκτυο Αποχέτευσης:.....	85
1.4.4 Αποκομιδή & Διάθεση των Στερεών Αποβλήτων:	85
1.5 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	85
1.5.1 Πολιτισμός:	85
1.6 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ :	85
1.6.1 Προσβασιμότητα:	85
2.ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	86
2.1 ΤΟΠΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ	86
2.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ:	87
2.3 ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ:	88
2.3.1 Οδικό Δίκτυο:.....	88
2.3.2 Δίκτυο Υδρευσης:	88
2.3.3 Δίκτυο Αποχέτευσης:.....	88
2.3.4 Αποκομιδή των Στερεών Αποβλήτων:	89
2.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	89
2.4.1 Πολιτισμός:.....	89
2.5 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ :	90
2.5.1 Προσβασιμότητα- Συγκοινωνίες:	90
2.5.2 Υγεία:.....	90
2.5.3 Φυσικός Πλούτος:	90

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο.Τ.Ε.:	Ο ργανισμός Τ ηλεπικοινωνιών Ε λλάδας
ΕΛ.ΤΑ.:	Ε λληνικά Τ αχυδρομεία
Ο.Σ.Ε.:	Ο ργανισμός Σ υγκοινωνιών Ε λλάδας
Κ.Α.Π.Η.:	Κ έντρο Α ποκατάστασης και Π ροστασίας Η λικιωμένων
Ο.Η.Ε.:	Ο ργανισμός Η νωμένων Ε θνών
Ε.Ο.Κ.:	Ε υρωπαϊκή Ο ικονομική Κ οινότητα
Ε.Ε.:	Ε υρωπαϊκή Έ νωση
Ε.Σ.Δ.:	Ε θνικό Σ χέδιο Δ ράσης
Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.:	Υ πουργείο Π εριβάλλοντος, Χ ωροταξίας και Δ ημοσίων Έ ργων
Δ.Ε.ΠΟ.Σ.:	Δ ημόσια Ε πιχείρηση Π ολεοδομίας και Σ τέγασης
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.:	Κ εντρική Έ νωση Δ ήμων και Κ οινοτήτων Ε λλάδας
Ο.Τ.Α.:	Ο ργανισμός Τ οπικής Α υτοδιοίκησης
Τ.Α.:	Τ οπική Α υτοδιοίκηση
Ε.Σ.Υ.Ε.:	Ε θνική Σ τατιστική Υ πηρεσία Ε λλάδας
Χ.Υ.Τ.Α.:	Χ ώρος Υ γειονομικής Τ αφής Α πορριμμάτων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία “**Δήμος Αετού Μεσσηνίας: Ανάλυση στα πλαίσια της Habitat Agenda**”, αποτελεί μια Στατιστική Ανάλυση με Αστικούς Δείκτες των ευαίσθητων τομέων: της στέγης, του πληθυσμού και του αστικού περιβάλλοντος. Αποτελείται από τέσσερα μέρη.

Το *πρώτο μέρος* αναφέρεται στο Δήμο Αετού. Γίνεται μια ιστορική αναδρομή του Δήμου, περιγράφονται τα γενικά, τα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά, οι κοινωνικές και διοικητικές υποδομές καθώς και οι υποδομές εκπαίδευσης του Δήμου Αετού. Αναλύονται τα οικονομικά χαρακτηριστικά και η τοπική οικονομία και τέλος, παρουσιάζεται και φωτογραφικό υλικό του Δήμου Αετού.

Το *δεύτερο μέρος* έχει γενικό σκοπό να αποκτήσει ο αναγνώστης μια γενική ιδέα της **Habitat Agenda**. Τι είναι; Πως ξεκίνησε; Ποιοι είναι οι στόχοι και οι αρχές της; Ποια είναι τα εργαλεία σχεδιασμού της; Στη συνέχεια γίνεται μια αναφορά στην **Habitat Agenda** στην Ευρώπη και στην Ελλάδα και στον ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην εφαρμογή της **Habitat Agenda**.

Στο *τρίτο* και βασικό *μέρος* της εργασίας παρουσιάζονται οι Δείκτες της **Habitat Agenda** στο Δήμο Αετού που είναι χωρισμένοι σε τρεις άξονες:

α) Κοινωνική και Οικονομική Ανάπτυξη, β) Βιώσιμη Ανάπτυξη Πόλεων και Οικισμών και γ) Επαρκής στέγη για όλους

Σε κάθε άξονα υπάρχουν υποάξονες δεικτών. Κάθε δείκτης παρουσιάζεται υπό μορφή πίνακα, αναλύεται και αναφέρεται η πηγή των στοιχείων του κάθε δείκτη. Σε κάποιους βασικούς δείκτες, κατά την προσωπική μου γνώμη, υπάρχουν και γραφικές απεικονίσεις για την καλύτερη αναπαράσταση των στοιχείων.

Το *τέταρτο* και τελευταίο *μέρος* αναφέρεται στα προβλήματα που εντοπίζονται από την μελέτη και την επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων και προτείνονται λύσεις για την αντιμετώπιση τους.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω, ιδιαίτερα, τους υπαλλήλους που εργάζονται στην **Τεχνική, Οικονομική και Διοικητική Υπηρεσία του Δήμου Αετού** για τις πληροφορίες και το χρόνο που μου διέθεσαν, καθώς και την κα **Τσιλιγκάκη Νεκταρία** που εργάζεται στην **Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας**, στην Αθήνα για την άριστη συνεργασία στην παροχή των στοιχείων και βοήθεια που είχαμε για αρκετούς μήνες. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου **Νικολακόπουλο Γρηγόρη** για την πολύτιμη βοήθεια που μου παρείχε στην εκπόνηση της Πτυχιακής μου Εργασίας.

ΜΕΡΟΣ Ι

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΕΤΟΥ

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το Κεφαλοχώρι Αετός της Τριφυλίας, απ' όπου παίρνει το όνομά του ο ομώνυμος Δήμος, βρίσκεται στο Νοτιοανατολικό τμήμα της Τριφυλίας, του Νομού Μεσσηνίας. Έχει μεγάλη αγροτική και ορεινή έκταση, που εκτείνεται από τον Δήμο Ιθώμης μέχρι το Αρκαδικό ποτάμι και από τον Δήμο Δωρίου μέχρι το Δήμο Αυλώνας και την κοινότητα Τριπύλης.

Η περιοχή έχει κατοικηθεί από τα Υστεροελλαδικά χρόνια (1580-1120 π.χ.). Αυτό μαρτυρείται από τα σωζόμενα μέχρι σήμερα Κυκλώπεια Τείχη. Στην περιοχή του Αετού υπάρχουν επίσης αρκετά τεκμήρια ζωής κατά τους Ιστορικούς χρόνους, με συνέχεια από την Υστερομυκηναϊκή εποχή έως την Βυζαντινή, τη Βενετοκρατία και την Τουρκοκρατία¹. Ιστορικά στον Αετό, το 1454 έγινε μεγάλη μάχη μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων. Επίσης, το 1943 κατά την Εθνική Αντίσταση εναντίον των Ιταλο-Γερμανών ο Αετός πυρπολήθηκε και κάηκε ολοσχερώς. Το γεγονός αυτό στάθηκε ορόσημο οπισθοδρόμησης και φράγμα αδιαπέραστο στην εξελικτική πορεία του Αετού².

Το 1896, ο Αετός ήταν η πρωτεύουσα και η έδρα του Δήμου Αετού, που τον αποτελούσαν ο Αετός, το Μαλίκι (Πολυθέα), το Βαρυμπόπι (Μοναστήρι), η Σαρακινάδα (Κρουνέρι), η Βιδίσοβα (Δροσοπηγή) και η Μποντιά (Μάλθη) συμπεριλαμβάνοντας ακόμα και τους τότε συνοικισμούς Αρτίκι, Κρίτσι, Λαγιά, και Κοπανάκι. Ο Αετός ως Δήμος διατηρήθηκε έως το 1912, από τότε έως το

¹ Γιάννης Αναπλιώτης.- *ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ*. Καλαμάτα 1970 :ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

² Γεώργιος Γκότσης.- *ΑΕΤΟΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ*.(φωτοτυπημένο έντυπο)

1998 λειτούργησε ως Κοινότητα. Από 1 Νοεμβρίου 1999 , με το Νομοσχέδιο «Ι. Καποδίστριας», ο Αετός λειτουργεί ως Δήμος και περιλαμβάνει 11 κοινότητες.

1.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ

Με το Νομοσχέδιο «*Ι.Καποδίστριας*», στον Δήμο Αετού συνενώθηκαν οι παρακάτω Κοινότητες:

- 1. Αγριλιά**
- 2. Αετός**
- 3. Αρτίκι**
- 4. Γλυκορρίζι**
- 5. Καμάρι**
- 6. Κεφαλόβρυση**
- 7. Κοπανάκι**
- 8. Κρυονέρι**
- 9. Μοναστήρι**
- 10. Πολυθέα**
- 11. Σιτοχώρι**

Επίσης, ο Δήμος Αετού περιλαμβάνει και τους παρακάτω Οικισμούς:

- 1. Άγιος Δημήτριος**
- 2. Ριζοχώρι**

Η συνολική έκταση που καταλαμβάνει ο Δήμος Αετού είναι **94 800** στρέμματα που κατανέμονται κατά κύριο στην ορεινή και ημιορεινή ζώνη. Ο Δήμος αποτελείται από 7 (επτά) Ορεινά Διαμερίσματα (Αετός, Αρτίκι, Κεφαλόβρυση, Κρυονέρι, Μοναστήρι, Πολυθέα, Σιτοχώρι) και 3 (τρία) Ημιορεινά (Αγριλιά, Γλυκορρίζι, Καμάρι).

κατά τα τέλη του περασμένου αιώνα και μέχρι το 1894 υπήρχε ως τοπωνύμιο. Αναπτύχθηκε σε «Κεφαλοχώρι», με αξιόλογη εμπορική και οικονομική δραστηριότητα για την Τοπική Οικονομία μετά το 1920, κυρίως λόγω της διέλευσης της σιδηροδρομικής γραμμής και της βελτίωσης του οδικού δικτύου. Το παραδοσιακό «παζάρι» (λαϊκή αγορά-ζωαγορά) που πραγματοποιείται κάθε Κυριακή εδώ και μία εκατονταετία, συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, την ανάπτυξη των κοινωνικών σχέσεων και την τουριστική προσέλευση επισκεπτών από τα γύρω χωριά.

Το «Παζάρι» στο Κοπανάκι

1.3 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ο πληθυσμός ανέρχεται σε 3.264 κατοίκους, από τους οποίους οι 1.715 είναι άνδρες και οι 1.549 είναι γυναίκες³. Όμως οι μόνιμοι κάτοικοι δεν ξεπερνούν τους 2.305 κατά την διάρκεια του χειμώνα, ενώ κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ο πληθυσμός υπερδιπλασιάζεται και ανέρχεται σε 4.610 κατοίκους.

Το φαινόμενο αυτό εξηγείται αφενός από την συχνή επιστροφή συγγενικών προσώπων στα πατρικά τους σπίτια και αφετέρου από την προσέλευση περιορισμένου αριθμού τουριστών. Η περιοχή δεν είναι παραλιακή, αν και απέχει 13 χιλ. από την παραλία του Καλονερό, δεν έχει επίσης κάποιο αρχαιολογικό αξιοθέατο. Αποτελεί όμως, τον οδικό κόμβο πρόσβασης προς τον αρχαιολογικό χώρο του Επικούρειου Απόλλωνος και του υπό ανάπτυξη τόπου αναψυχής και περιπάτου που μας προσφέρει η διαδρομή του ποταμού Νέδα.

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού (70%) μένει στο Κοπανάκι και στον Αετό. Ο πληθυσμός των υπόλοιπων Δημοτικών Διαμερισμάτων κυμαίνεται από 29 έως 222 κατοίκους. Πιο συγκεκριμένα ο πληθυσμός του Δήμου Αετού στα Διαμερίσματα κατανέμεται ως εξής:

Δημοτικό Διαμέρισμα	Πληθυσμός Απογραφής 2001
Κ. Αγριλιάς	164
Κ. Αετού	595
Κ. Αρτικίου	29

³ Στατιστική Υπηρεσία.

Κ. Γλυκορριζίου	222
Κ. Καμαρίου	86
Κ. Κεφαλόβρυσης	197
Κ. Κοπανακίου	1624
Κ. Κρυονερίου	79
Κ. Μοναστηρίου	113
Κ. Πολυθέας	108
Κ. Σιτοχωρίου	47
ΣΥΝΟΛΟ	3264

1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ

Οι κοινωνικές υποδομές του Δήμου Αετού είναι σχετικά περιορισμένες, αφού το πιο κοντινό οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο της επαρχίας Τριφυλίας, η Κυπαρισσία δεν απέχει από το Δήμο παρά είκοσι λεπτά. Όσον αφορά στις διοικητικές υπηρεσίες, αυτές επικεντρώνονται στην έδρα, δηλαδή στο Κοπανάκι.

Οι υπηρεσίες που υφίσταται στην έδρα είναι:

- ✓ Καταστήματα Ο.Τ.Ε., ΕΛ.ΤΑ
- ✓ Αγροτική Τράπεζα
- ✓ Σιδηροδρομικός Σταθμός (ΟΣΕ)
- ✓ Αγροτικό Ιατρείο
- ✓ Αστυνομικό Τμήμα
- ✓ Δημαρχείο
- ✓ Κτηνιατρείο

Ο Σιδηροδρομικός Σταθμός (ΟΣΕ)

Στο δεύτερο κατά σειρά μεγέθους Δημοτικό Διαμέρισμα, δηλαδή στον Αετό λειτουργεί μόνο Αγροτικό Ιατρείο.

Στα υπόλοιπα Διαμερίσματα, όσο αναφορά στις υπηρεσίες ταχυδρομείου και ιατρικής περίθαλψης, η εξυπηρέτηση του κοινού γίνεται περιοδικώς μία φορά την εβδομάδα.

Άλλες κοινωνικές υποδομές, όπως ΚΑΠΗ, βιβλιοθήκη δεν υπάρχουν.

Πρωτοβάθμιοι Αγροτικού Συνεταιρισμοί λειτουργούν στα περισσότερα Διαμερίσματα (8), ενώ στο Κοπανάκι υπάρχει μία Ένωση Συνεταιρισμών.

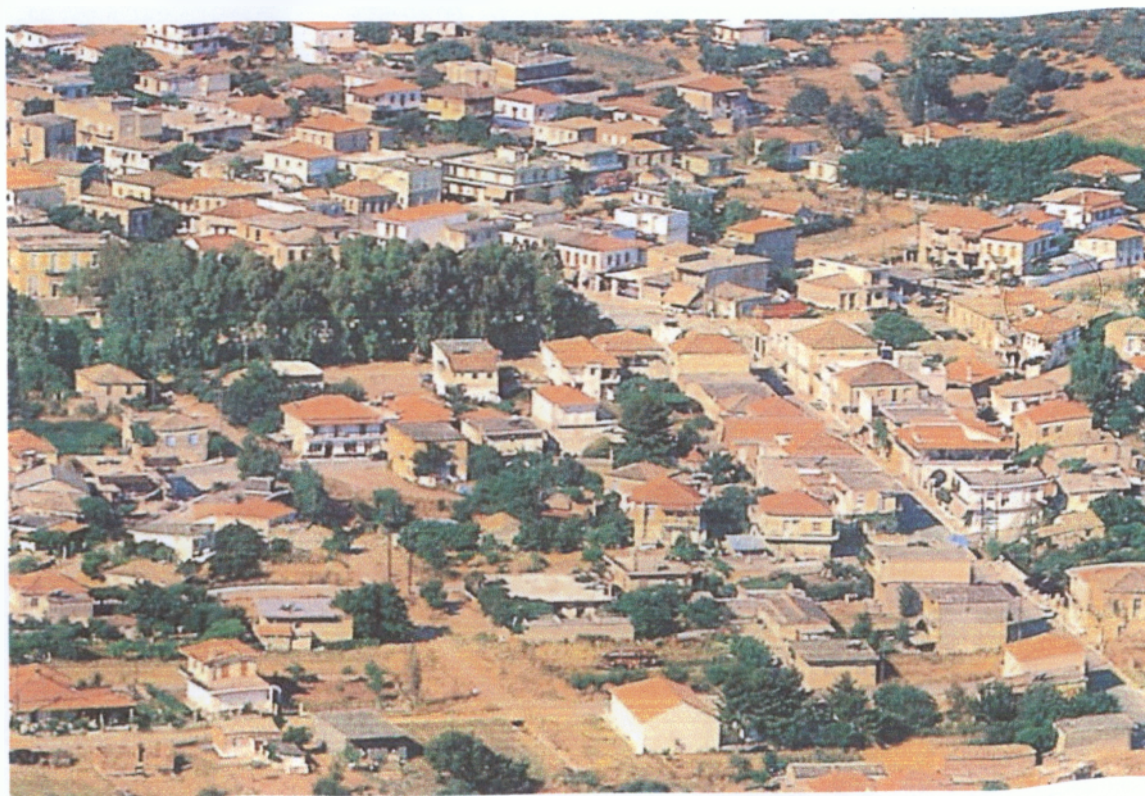
1.5 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Υποδομές εκπαίδευσης υπάρχουν μόνο στην έδρα του Δήμου Αετού, στο Κοπανάκι. Συγκεκριμένα, λειτουργούν:

- ❖ Ένα (1) Νηπιαγωγείο
- ❖ Ένα (1) Δημοτικό Σχολείο
- ❖ Ένα (1) Γυμνάσιο
- ❖ Ένας (1) Βρεφονηπιακός Δημοτικός Σταθμός

Μέχρι το 2001 λειτουργούσε και Λύκειο αλλά, λόγω έλλειψης μαθητών κρίθηκε σκόπιμο να σταματήσει η λειτουργία του.

Η Έδρα του Δήμου Αετού, το Κοπανάκι

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Αετού απαριθμεί 1.896 άτομα. Συγκεκριμένα στους τρεις (3) βασικούς τομείς της παραγωγής, η απασχόληση είναι ως εξής:

- ➔ Στον Πρωτογενή Τομέα 1.700 άτομα⁴
- ➔ Στον Δευτερογενή Τομέα 51 άτομα
- ➔ Στον Τριτογενή Τομέα 145 άτομα

Οι άνεργοι φθάνουν τους 168 κάνοντας έτσι την ανεργία να αγγίζει το 8,9%.

Όσο αναφορά τον Πρωτογενή Τομέα, η Τοπική Οικονομία του Δήμου Αετού στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην γεωργία. Η κύρια καλλιέργεια της Τριφυλίας, αλλά και της περιοχής του Δήμου είναι η ελιά. Η έκταση που καταλαμβάνει αυτή η καλλιέργεια είναι **23 218 στρ.** το οποίο αντιστοιχεί στο 25% της έκτασης του Δήμου. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 1993, το 60% του συνόλου των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχει σαν μοναδικό καλλιεργούμενο είδος την ελιά⁵. Μονάδες τυποποίησης ελαιολάδου στην περιοχή του Δήμου δεν υπάρχουν.

Άλλες καλλιέργειες, εκτός από την ελιά, είναι:

1. η αχλαδιά που καταλαμβάνει περίπου 4000 στρέμματα.
2. η μηλιά που καταλαμβάνει περίπου 1000 στρέμματα και
3. το αμπέλι που καταλαμβάνει μόνο 660 στρέμματα

Η κτηνοτροφία του Δήμου στηρίζεται κυρίως στην εκτροφή αιγοπροβάτων.

Συγκεκριμένα υπάρχουν:

- επτά (7) κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις δυναμικότητας 1700 προβάτων και

⁴ Στατιστική Υπηρεσία

⁵ Στατιστική Υπηρεσία.

- έντεκα (11) κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις δυναμικότητας 2060 αιγών⁶.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, τα κύρια γεωργικά προϊόντα της περιοχής είναι:

- ◆ το λάδι
- ◆ το γάλα
- ◆ το κρέας
- ◆ το τυρί
- ◆ η μυζήθρα

Ο Δευτερογενής και Τριτογενείς Τομέας, συμβάλλει στην Οικονομία του Δήμου Αετού κατά πολύ μικρότερο ποσοστό.

Αναλυτικότερα, ο Δευτερογενής Τομέας περιλαμβάνει 33 Βιοτεχνικές Επιχειρήσεις, όπως ελαιοτριβεία, συνεργεία, σιδηρουργεία, μαρμαράδικα και άλλες, οι οποίες εξασφαλίζουν 51 θέσεις εργασίας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως παρόλο η ζώνη είναι γεωργική, δεν υπάρχουν μονάδες τυποποίησης των αγροτικών της προϊόντων.

Ο Τριτογενής Τομέας περιλαμβάνει 82 Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών , όπως τράπεζα, ταχυδρομείο, καταστήματα, 2 ιδιωτικά ιατρεία, οδοντιατρείο, λογιστικό γραφείο, καφενεία, δημαρχείο και άλλες, που παρέχουν 145 θέσεις εργασίας

Στην περιοχή, ξενοδοχεία, ξενώνες και τουριστικά καταλύματα δεν υπάρχουν.

1.7 ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ

Τα συνολικό μήκος του κύριου οδικού δικτύου, δηλαδή αυτό που συνδέει τα δέκα (10) Δημοτικά Διαμερίσματα με την έδρα του Δήμου, το Κοπανάκι και

⁶ Διεύθυνση Γεωργίας Τριφυλίας

μεταξύ τους, είναι 99 χιλ. εκ των οποίων τα 56 χιλ. είναι ασφαλτοστρωμένο. Αυτό διαχωρίζεται σε:

1. Εθνική Οδός μήκους 6 χιλ.
2. Επαρχιακή Οδός μήκους 37 χιλ.
3. Κοινοτική Οδός μήκους 56 χιλ.

Από τα παραπάνω, συνεπάγεται πως το μεγαλύτερο μέρος του κύριου οδικού δικτύου είναι χωματόδρομος. Από την άλλη μεριά, το μεγαλύτερο μέρος του ασφαλτοστρωμένου οδικού δικτύου χρειάζεται επισκευή σε μήκος 38 χιλ.

Η μέση χρονική απόσταση των Δημοτικών Διαμερισμάτων από την έδρα, κυμαίνεται από 5 έως 35 λεπτά και δύναται να μειωθεί σημαντικά με την βελτίωση του οδικού δικτύου.

Συγκοινωνιακή σύνδεση των Δημοτικών Διαμερισμάτων με την έδρα , με μέσα μαζικής συγκοινωνίας δεν υπάρχει.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ
Η HABITAT AGENDA:
ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΗ
ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ HABITAT AGENDA

1.1 Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ HABITAT II

Τον Ιούνιο του 1996, στη Δεύτερη Παγκόσμια Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους Ανθρώπινους Οικισμούς (HABITAT II) που πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, οι κυβερνήσεις και εθνικές αντιπροσωπείες των χωρών μελών του ΟΗΕ, δεσμεύτηκαν σε ένα πλαίσιο αρχών, προτεραιοτήτων και δράσεων με στόχο την εξασφάλιση βιώσιμων οικισμών και επαρκούς στέγης για όλους τους πολίτες τους. Το πλαίσιο αυτό, τέθηκε σαν επακόλουθο της προβληματικής για την αυξανόμενη παρουσία φαινομένων που υποβαθμίζουν τη ζωή στους ανθρώπινους οικισμούς: μεγάλες πληθυσμιακές πυκνότητες, ανεξέλεγκτη ανάπτυξη, έλλειψη σωστής υποδομής και σχεδιασμού, περιβαλλοντική υποβάθμιση και κατασπατάληση φυσικών πόρων, αύξηση φτώχειας, ανεργίας και γενικότερα φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, τόσο στις αναπτυγμένες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο προβληματικής και δράσης του ΟΗΕ για βιώσιμους ανθρώπινους οικισμούς, και αποτελεί συνέχεια της Πρώτης Συνδιάσκεψης **HABITAT I** για τους ανθρώπινους οικισμούς (Vancouver 1976), της Απόφασης 43/181/1988 της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ για την «Παγκόσμια Στρατηγική για την Κατοικία για το έτος 2000», και της Συνδιάσκεψης του Rio (Βραζιλία 1992) για την μετάβαση στη βιώσιμη ανάπτυξη (Agenda 21).

Τα δύο βασικά κείμενα στα οποία συνοψίζονται τα αποτελέσματα της συνδιάσκεψης είναι η «**Διακήρυξη της Κωνσταντινούπολης**» και η «**Habitat Agenda**».

Η *Διακήρυξη της Κωνσταντινούπολης* , καλεί τις κυβερνήσεις και τους κοινωνικούς εταίρους σε κάθε χώρα, να υιοθετήσουν μια σειρά μέτρων και πολιτικών έτσι ώστε η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη να διασφαλίζει την ισορροπία και προστασία του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής στις πόλεις.

Η *Habitat Agenda* αποτελεί το Παγκόσμιο Σχέδιο Δράσης για τους Ανθρώπινους Οικισμούς του οποίου ο στόχος είναι να επισημαίνει όλες τις παραμέτρους που πρέπει να συνεκτιμώνται προκειμένου η ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών να εγγυάται την ασφαλή και ισόνομη διαβίωση των κατοίκων και την επαρκή και ικανοποιητική στέγη για όλους σε ένα βιώσιμο οικιστικό περιβάλλον.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην *Habitat Agenda* οι χώρες που μετείχαν στην Παγκόσμια Συνδιάσκεψη δεσμεύτηκαν *σε ένα πολιτικό, οικονομικό περιβαλλοντικό και ηθικό όραμα των Ανθρώπινων Οικισμών, βασισμένο στις αρχές της ισότητας, της αλληλεγγύης της εκτίμησης και της συνεργασίας.*

1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ HABITAT AGENDA

Η *Habitat Agenda* θέτει μια σειρά από αρχές οι οποίες θα πρέπει να διέπουν όλες τις προσπάθειες για τη δημιουργία βιώσιμων ανθρώπινων οικισμών. Οι αρχές αυτές δεν είναι παρά οδηγίες ανάπτυξης που έχουν διαρκή και σταθερή αξία χωρίς ιεράρχηση αφού σχετίζονται όλες μεταξύ τους:

Ισότητα ευκαιριών και δικαιοσύνη

Η οργάνωση των ανθρώπινων οικισμών σε όλα τα επίπεδα (κοινωνικό, οικονομικό, πολεοδομικό) πρέπει να εξασφαλίζει την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων ανεξάρτητα από τη φυλή, το γένος, τη γλώσσα, τη θρησκεία και την οικονομική κατάσταση. Πρέπει να εξασφαλίζει ισότητα πρόσβασης στις ευκαιρίες, τους πόρους, και τις υπηρεσίες που όλοι χρειάζονται για ένα καλό επίπεδο ζωής.

Εξάλειψη της φτώχειας

Όλες οι αποφάσεις και οι πολιτικές που αφορούν τις πόλεις και τα χωριά πρέπει μεταξύ άλλων να στοχεύουν στην εξάλειψη της φτώχειας, ώστε να δημιουργηθούν κοινότητες που θα παρέχουν σε όλους αξιοπρεπείς ευκαιρίες και επιλογές.

Ορθός Σχεδιασμός

Ο τρόπος με τον οποίο αναπτύσσονται και οργανώνονται οι οικισμοί, η ποιότητα και χωροθέτηση των βασικών υποδομών και εξυπηρετήσεων και γενικότερα τα ζητήματα πολεοδομικού σχεδιασμού, παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ποιότητα ζωής των κατοίκων. Οι υπεύθυνοι του πολεοδομικού σχεδιασμού πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες όλων των πολιτών, χωρίς διακρίσεις.

Ο Ρόλος της Οικογένειας

Η οικογένεια, ως βασική μονάδα της κοινωνίας, μπορεί να παίξει πολύ σημαντικό ρόλο στην παροχή σταθερού κοινωνικού υπόβαθρου για τους ανθρώπινους οικισμούς. Ο ρόλος αυτός πρέπει να αναγνωρίζεται και να ενθαρρύνεται μέσα από τον τρόπο διακυβέρνησης των οικισμών.

Ο Ρόλος του κάθε πολίτη

Τα ανθρώπινα δικαιώματα κάθε πολίτη πρέπει να είναι σεβαστά και να προστατεύονται. Πρέπει να ενθαρρύνεται η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στα κοινά. Ταυτόχρονα κάθε άτομο πρέπει υπεύθυνα να συμμετέχει στη δημιουργία βιώσιμης κοινότητας.

Ο Ρόλος της συνεταιρικότητας

Κανένα άτομο, ομάδα ή έθνος δεν μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία βιώσιμων οικισμών ενεργώντας μεμονωμένα. Μόνο με την ανάπτυξη της συνεταιρικότητας μπορούμε να συμβάλλουμε θετικά προς το σκοπό αυτό.

Αλληλεγγύη και συνεργασία

Τα έθνη, οι κοινότητες και όλοι οι άνθρωποι μπορούν να προχωρήσουν μπροστά ενωμένοι αφήνοντας κατά μέρος τις διαφορές τους, προς όφελος των ευρύτερων κοινών στόχων.

Αποδεκτά επίπεδα υγείας και παιδείας

Η καλή υγεία και η σωστή εκπαίδευση είναι τα δύο πιο ουσιαστικά στοιχεία για μία αξιοπρεπή ποιότητα ζωής. Η συνεχής βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης και η μέριμνα για την χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς πρόσβαση όλων σε αυτές αποτελεί διαρκή στόχο.

Βιώσιμη ανάπτυξη

Η βιώσιμη ανάπτυξη δηλαδή η διαδικασία αλλαγής που βελτιώνει την ποιότητα ζωής των ανθρώπων ενώ παράλληλα προστατεύει τους φυσικούς, ανθρώπινους και πολιτισμικούς πόρους στους οποίους θα βασισθούν και οι επόμενες γενιές, πρέπει να χαρακτηρίζει όλες τις προσπάθειες μας.

1.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ HABITAT AGENDA

Οι κυβερνήσεις των χωρών που συμμετείχαν στην Συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης, δεσμεύτηκαν στην υλοποίηση της Habitat Agenda μέσω ενός *Παγκόσμιου Σχεδίου Δράσης για τους Ανθρώπινους Οικισμούς*, το οποίο καλούνται να εξειδικεύσουν σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι βασικοί στόχοι/ δεσμεύσεις αυτού του σχεδίου δράσης, που αποτελούν και τους κεντρικούς άξονες της Habitat Agenda είναι οι εξής:

ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ: η στέγη προσδιορίζεται ως δικαίωμα όλων των πολιτών. Παράλληλα, με τον όρο «επαρκής» η έννοια της στέγασης ορίζεται με πολύ ευρύτερο τρόπο από την εξασφάλιση ενός οποιουδήποτε καταλύματος: η κατοικία θα πρέπει να πληρεί κάποιους ελάχιστα αποδεκτούς όρους ποιότητας σε ότι αφορά τα υλικά και τον τρόπο κατασκευής (αντοχή κατασκευής, ηλιασμός, αερισμός) και τις βασικές υποδομές (ηλεκτρισμό, ύδρευση, αποχέτευση, θέρμανση). Θα πρέπει να είναι σε θέση τέτοια που να εξασφαλίζεται στο νοικοκυριό η εύκολη πρόσβαση στις συγκοινωνίες, την εργασία και τις κοινωνικές υποδομές (σχολεία, νοσοκομεία κλπ). Θα πρέπει επίσης να έχει επαρκές μέγεθος σε σχέση με το μέγεθος του νοικοκυριού και χώρους που να καλύπτουν τις

ανάγκες των μελών του για ιδιωτικότητα. Τέλος, όλα τα παραπάνω στοιχεία στέγασης θα πρέπει να διατίθενται σε προσιτό κόστος.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΙΚΙΣΜΩΝ: Οι έντονοι ρυθμοί αστικοποίησης, δημιουργούν πολλαπλά προβλήματα και αντιθέσεις τόσο στο εσωτερικό των πόλεων όσο και στη σχέση τους με την αγροτική ενδοχώρα και το φυσικό περιβάλλον. Στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης των οικισμών θα πρέπει να εφαρμοσθούν πολιτικές και να αναληφθούν πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την διευθέτηση των αντιθέσεων σε όλα τα επίπεδα:

- Σε επίπεδο διαχείρισης της γης, με στόχο την διατήρηση της αγροτικής γης σε ικανοποιητικά επίπεδα από άποψη μεγέθους και ποιότητας, την ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος, την εξασφάλιση αστικής γης για τεχνικές και κοινωνικές υποδομές καθώς και για οικιστική χρήση
- Σε επίπεδο δημογραφικής, κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, με στόχο την δημογραφική ισορροπία των αγροτικών και αστικών πληθυσμών, την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών, την εξάλειψη των περιφερειακών ανισοτήτων, την εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Σε επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, με στόχο τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, την ορθολογική διαχείριση των φυσικών διαθεσίμων(υδάτινα αποθέματα), τον περιορισμό της μόλυνσης και την προστασία της υγείας του πληθυσμού
- Σε επίπεδο πρόληψης, περιορισμού και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών.

1.4 ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ HABITAT AGENDA

Σε αρχικό στάδιο ο όρος «Προστασία του περιβάλλοντος» δεν υπήρχε στις πολιτικές και τις δράσεις της Ε.Ο.Κ, οι οποίες είχαν κυρίως οικονομικό χαρακτήρα. Το 1972 στη Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το ανθρώπινο περιβάλλον που πραγματοποιήθηκε στην Στοκχόλμη, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα κλήθηκε να αναπτύξει ένα περιβαλλοντικό πρόγραμμα δράσης. Με βάση αυτό, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση των αρχών της Βιώσιμης Ανάπτυξης μέσω της *Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης (1987)*, που εξειδικεύτηκε με τη *Συνθήκη του Μάαστριχτ(1992)* και μέσω της εισαγωγής της έννοιας της **βιώσιμης ανάπτυξης** στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Η υλοποίηση της πολιτικής αυτής της Ε.Ε. έχει ως κύριο άξονα το *Πέμπτο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον* με τίτλο «**Προς τη Βιώσιμη Ανάπτυξη**», που καταρτίστηκε παράλληλα με την Ατζέντα 21 (Σύννοδος Κορυφής στο Ρίο 1992). Το Πέμπτο Πρόγραμμα επικεντρώνεται σε πέντε βασικούς τομείς που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον: βιομηχανία, μεταφορές, ενέργεια, γεωργία και τουρισμός. Παράλληλα ασχολείται με την κλιματική αλλαγή, την ρύπανση της ατμόσφαιρας, τη εξάντληση των φυσικών πόρων, την προστασία της βιοποικιλότητας, την επιδείνωση του αστικού περιβάλλοντος και τους βιομηχανικούς κινδύνους.

Το Έκτο Πρόγραμμα Δράσης που αποτελεί μια νέα φιλόδοξη περιβαλλοντική πολιτική έχει τίτλο «**Περιβάλλον 2010: το μέλλον μας , η επιλογή μας**» και σκιαγραφεί τις περιβαλλοντικές προτεραιότητες για τα επόμενα πέντε έως δέκα χρόνια. Το νέο σχέδιο περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ ακολουθεί το 5^ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Δράσης (1992). Ένα σημαντικό στοιχείο που τονίζεται στο κείμενο του έκτου προγράμματος δράσης είναι η *ανάγκη να συνεχιστεί η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών συνιστουσών σε άλλες πολιτικές όπως στις μεταφορές, την ενέργεια και τη γεωργία, καθώς και η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης*.

2. Η HABITAT AGENDA ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Η χώρα μας έχει δεσμευθεί για την προώθηση των στόχων της Habitat Agenda, μέσω του *Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ)* το οποίο παρουσιάστηκε το 1996 στη Συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης. Η Θεμελιώδη επιδίωξη του ΕΣΔ είναι η πληρέστερη δυνατή θετική ανταπόκριση της Χώρας στους δύο κύριους στόχους της Habitat Agenda, τη δημιουργία πόλεων και οικισμών που παρέχουν ασφαλή υγιεινή, ισόνομη και αειφόρο διαβίωση και την εξασφάλιση επαρκούς κατοικίας για όλους, μέσα στα πλαίσια που προσδιορίζουν οι ιδιαιτερότητες του ελληνικού χώρου, της ελληνικής κοινωνίας και της πολιτισμικής μας ταυτότητας. Οι Βασικές Αρχές του ΕΣΔ, όπως παρουσιάζονται στο επίσημο κείμενο του 1996, είναι οι εξής:

α. Εθνικό φυσικό περιβάλλον και ρύπανση.

Αναγνωρίζεται η σημασία του «καθαρού» περιβάλλοντος σαν βασική προϋπόθεση επίτευξης των στόχων της Συνδιάσκεψης Habitat II. Πρωταρχικής σημασίας θεωρείται η ύπαρξη πλήρους συστήματος πληροφόρησης για το αποτέλεσμα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε σχέση με το έδαφος, το υπέδαφος, τα επιφανειακά και υπόγεια νερά και τον αέρα, η μείωση της κάθε μορφής ρύπανσης και η διαχείριση των στερεών, υγρών αποβλήτων.

β. Φυσικοί Πόροι και διαχείρισή τους.

Στο πλαίσιο των στόχων της βιώσιμης οικιστικής ανάπτυξης, αναγνωρίζεται ο καθοριστικός ρόλος της προστασίας και της ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων.

γ. Οικισμοί και αειφόρος, υγιεινή και ασφαλής διαβίωση.

Ορθολογικά χωροθετημένοι και πολεοδομικά οργανωμένοι οικισμοί, με

κατάλληλη και άρτια τεχνική και κοινωνική υποδομή και σωστή ένταξη στον εθνικό και διεθνή χώρο, αποτελούν επιδίωξη για κάθε ένα οικιστικό σύνολο της Χώρας.

δ. Πρόσβαση σε επαρκή, κατάλληλη και προσιτή σε όλους κατοικία.

Αναγνωρίζεται η σημασία της επαρκούς προσφοράς κατοικιών και της σωστής λειτουργίας ώστε να εξασφαλίζεται, αφενός η ικανοποίηση των διαφόρων τομέων ζήτησης στέγης και αφετέρου, η στέγαση όλων υπό συνθήκες που καλύπτουν κάποια ελάχιστα αποδεκτά «standards» απαραίτητα για την υγιή διαβίωση και την κοινωνική ένταξη των διαφόρων κοινωνικών ομάδων.

ε. Δημοκρατικοί θεσμοί: αποδοχή και εφαρμογή τους.

Αναγνωρίζεται η σημασία της αποδοχής των κανόνων της δημοκρατικής λήψης αποφάσεων, της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και στη διαχείριση των τοπικών ζητημάτων είτε με άμεση είτε με αντιπροσωπευτική συμμετοχή.

στ. Ισότητα ατόμων και ομάδες πολιτών.

Πρέπει να υφίσταται στις ευκαιρίες που παρέχουν οι πόλεις και οι οικισμοί της Χώρας για υγιεινή και ασφαλή διαβίωση σε επαρκή και κατάλληλη κατοικία.

ζ. Διεθνής συνεργασία .

Η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για ανταλλαγή εμπειριών στο χειρισμό αναπτυξιακών ζητημάτων, για δημιουργία ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και για συντονισμό στην εφαρμογή πολιτικών διεθνούς κλίμακας θεωρείται σαν σημαντική προϋπόθεση για την προώθηση της εφαρμογής των στόχων της Συνδιάσκεψης Habitat II σε εθνικό επίπεδο.

2.2 Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ HABITAT

Τον Οκτώβριο 1994 συστήθηκε με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ) η Εθνική Επιτροπή Habitat II με κύρια μέριμνα την προετοιμασία της Ελληνικής Συμμετοχής στην Παγκόσμια Συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης. Το κύριο έργο της Επιτροπής ήταν η σύνταξη της Εθνικής Έκθεσης όπου καταγράφονται οι στόχοι, οι προτεραιότητες και οι βασικοί άξονες δράσης για την υλοποίηση των σκοπών της Συνδιάσκεψης. Στην Εθνική Έκθεση διατυπώνεται το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις πόλεις και την κατοικία για την πενταετία 1996-2000.

Τον Νοέμβριο 1997 ανασυστάθηκε η Εθνική Επιτροπή με κύριο ρόλο να αποτελέσει το βασικό συντονιστικό και καθοδηγητικό όργανο για την εφαρμογή της Habitat Agenda στον Ελληνικό χώρο με την συμβολή όλων των φορέων των οποίων οι δράσεις σχετίζονται με την Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Για το λόγο αυτό διαφοροποιήθηκε μερικώς η σύνθεσή της ώστε να συμπεριληφθούν σε αυτή φορείς που αναπτύσσουν εκτελεστική δράση και να ισχυροποιηθεί έτσι η εμπέλειά της. Στην Εθνική Επιτροπή συμμετέχουν εκπρόσωποι Υπουργείων, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, επαγγελματικών τεχνικών Συλλόγων και Μη Κυβερνητικών Οργανισμών. Συνολικά συμμετέχουν 37 φορείς. Για τη στήριξη της Εθνικής Επιτροπής συστήθηκε η Γραμματεία Ε.Ε. Habitat στη Δ/ση Οικιστικής Πολιτικής & Κατοικίας του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η Εθνική Επιτροπή κατανοώντας τον σημαντικότερο ρόλο να παίξει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη διάδοση και εφαρμογή της Habitat Agenda έχει κάνει αρκετές προσπάθειες και συνεχίζει να προσπαθεί προς την κατεύθυνση της ενημέρωσης και ενεργοποίησης των Δήμων και Κοινοτήτων της χώρας. Αξίζει να αναφέρουμε ότι:

- ♦ Το 1998 συντάχθηκε από τη ΔΕΠΟΣ η μελέτη «Σύστημα Δεικτών για τη Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη», με αντικείμενο τη

διαμόρφωση ενός συστήματος δεικτών για την εφαρμογή της Habitat Agenda σε τοπικό επίπεδο.

- ◆ Διοργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε με επιτυχία διήμερο Συνέδριο με θέμα «Habitat II: Εφαρμογή σε τοπικό επίπεδο» με συνεργασία του ΥΠΕΧΩΔΕ, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΕΔΚΕ) και του Δήμου Καλαμαριάς τον Μάρτιο του 1998 στη Θεσσαλονίκη. Τονίσθηκε με έμφαση από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ ότι θα υποστηριχθούν με κάθε τρόπο πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν από τους ΟΤΑ της χώρας και θα στοχεύουν στη σύνταξη Ολοκληρωμένων Τοπικών Σχεδίων Δράσης σύμφωνα με τις αρχές της Habitat Agenda.
- ◆ Το 2001 συντάχθηκε από τη ΔΕΠΟΣ σε συνεργασία με την Δ/ση Οικιστικής Πολιτικής & Κατοικίας και την υποστήριξη των φορέων που εκπροσωπούνται στην Εθνική Επιτροπή, η Εθνική έκθεση της Ελλάδας η οποία υποβλήθηκε στην Ειδική Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε.. για τον απολογισμό και την αξιολόγηση της Habitat Agenda που πραγματοποιήθηκε στην Ν.Υόρκη τον Ιούνιο του 2001.

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ Habitat Agenda

3.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ Habitat Agenda

Στη Δεύτερη Παγκόσμια Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους Ανθρώπινους Οικισμούς, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη των οικισμών. Η Βιώσιμη Ανάπτυξη απαιτεί οπωσδήποτε αλλαγές στα καθιερωμένα πρότυπα ζωής και κατανάλωσης και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τέτοιες αλλαγές μπορούν να επέλθουν μόνο με τη σωστή πληροφόρηση, την περιβαλλοντική και κοινωνική ευαισθητοποίηση και την ουσιαστική ενεργοποίηση των κατοίκων, των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των αρχών. Οι Οργανισμοί τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), που αποτελούν τα κύτταρα της τοπικής δημοκρατίας, οφείλουν να προωθούν την εμπλοκή στη διαδικασία σχεδιασμού όλων των φορέων και των κατοίκων της περιοχής εξασφαλίζοντας την ευρύτερη δυνατή συναίνεση και συμβολή όλων των ενδιαφερομένων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η τοπική αυτοδιοίκηση οφείλει να δραστηριοποιηθεί για την εφαρμογή της Habitat Agenda για τέσσερις λόγους:

α. Ενίσχυση της Habitat Agenda σε τοπικό επίπεδο

Οι τοπικές αρχές, που είναι πολύ κοντά στις ανάγκες των πολιτών, είναι αυτές που μπορούν να προωθήσουν τη συνεργασία με την κοινωνία και τις διάφορες επιχειρήσεις, εισάγοντας καινοτομίες και δίνοντας ώθηση στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας. Η ενίσχυση της τοπικής διάστασης της Habitat συνεπάγεται την εύρεση περιεκτικών και ρεαλιστικών προτάσεων με την κυβέρνηση

β. Εδραίωση τα θέσης και του ρόλου των ΟΤΑ στις εθνικές και διεθνείς πολιτικές.

Οι στόχοι της Habitat και η αναγνώριση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν ένα σημαντικό βήμα για όλους τους ΟΤΑ. Οι κυβερνήσεις αναγνωρίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην επίλυση κοινωνικών, ανθρωπιστικών και οικονομικών προβλημάτων ανάπτυξης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Οι ΟΤΑ και οι επιτροπές τους οφείλουν να συμμετέχουν ενεργά σε διαλόγους με την Κυβέρνηση και Επιτροπές, που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή και παρακολούθηση της Habitat Agenda σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς και να παρέχουν και να δημοσιοποιούν τις εμπειρίες αλλά και τις ανάγκες τους.

γ. Διεθνής συνεργασία

Η εφαρμογή της Habitat Agenda απαιτεί την εξασφάλιση οικονομικών πόρων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και αποτελεσματικότερη συνεργασία ανάμεσα στους φορείς. Για το λόγο αυτό, η Habitat Agenda απαιτεί τη διεθνή συνεργασία οργανισμών, του ιδιωτικού τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

δ. Χρήση των πόρων του Ιδιωτικού Τομέα

Οι πόροι του ιδιωτικού τομέα μπορούν να αποτελέσουν δύναμη της τοπικής ανάπτυξης. Η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει να αποτελεί μια σημαντική προτεραιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

4. ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ Habitat Agenda

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Habitat Agenda αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο στρατηγικής, καινοτόμο για τα δεδομένα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, τόσο για τους στόχους που θέτει όσο και για τις μεθόδους που απαιτεί για την επιτυχή προώθησή τους.

Οι δύο βασικοί στόχοι της *Βιώσιμης Ανάπτυξης των Οικισμών* και της εξασφάλισης *Επαρκούς Στέγης για Όλους*, φέρνουν στο προσκήνιο μια σειρά από βασικά και δύσκολα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν. Οι δυνατότητες και τα περιθώρια παρέμβασης της Τ.Α. στην οικιστική ανάπτυξη, τον πολεοδομικό σχεδιασμό και τους μηχανισμούς παροχής στέγης, η εξεύρεση των απαραίτητων πόρων, η ενεργός συμμετοχή των πολιτών, αποτελούν μερικά από τα βασικά ζητήματα που συνθέτουν τον πυρήνα για την βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο.

4.2 ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ Habitat Agenda

4.2.1 Υιοθέτηση πολιτικής ολοκληρωμένων προγραμμάτων

Η εφαρμογή της Habitat Agenda προϋποθέτει την κατάρτιση και υλοποίηση σε τοπικό επίπεδο, *Ειδικών Προγραμμάτων Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων*. Οι παρεμβάσεις αυτές περιλαμβάνουν μια σειρά από δράσεις οι οποίες είναι ενταγμένες σε έναν συγκεκριμένο στόχο. Όλες οι παρεμβάσεις και οι στόχοι που εξυπηρετούν, είναι με τη σειρά τους ενταγμένες σε ένα ευρύτερο πλαίσιο γενικών στόχων προς την κατεύθυνση της δημιουργίας οικισμών βιώσιμων, ανθρώπινων με ευαισθησία απέναντι στις γυναίκες, τους νέους και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Η υιοθέτηση της λογικής των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων διασφαλίζει την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των σημερινών, σύνθετων προβλημάτων, αναβαθμίζει και ενδυναμώνει το ρόλο των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει την αποδοτικότερη δυνατή χρήση των οικονομικών πόρων.

4.2.2 Ενσωμάτωση Αστικών Δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης

Για την υλοποίηση των στόχων της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, δίδεται μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη και χρήση *Αστικών Δεικτών*. Η Habitat Agenda ορίζει σαφώς πως *“Όλοι οι εταίροι περιλαμβανομένων των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, του ιδιωτικού τομέα και των τοπικών κοινοτήτων, θα πρέπει κατά τακτά χρονικά διαστήματα να παρακολουθούν και να αξιολογούν την επίδοσή τους στην εφαρμογή της Habitat Agenda μέσω Αστικών Δεικτών για τους ανθρώπινους οικισμούς και τη στέγαση...”*

Οι δείκτες παρέχουν ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες για συγκεκριμένα θέματα και προβλήματα και αποτελούν σημαντικό εργαλείο για:

- ◆ Την ακριβή αποτίμηση της κατάστασης στους ανθρώπινους οικισμούς.
- ◆ Την επιλογή πολιτικών και δράσεων για την ορθολογική κατανομή των διαθέσιμων πόρων.
- ◆ Την ενημέρωση των πολιτών για την πορεία εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων.

4.2.3 Ίδρυση τοπικών Παρατηρητηρίων

Η πρόταση για την ίδρυση Τοπικών Αστικών Παρατηρητηρίων διατυπώθηκε από τη Συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης, με κεντρική ιδέα τη δημιουργία μηχανισμών υποβοήθησης της διαδικασίας εφαρμογής της Habitat Agenda. Ένα Τοπικό Αστικό Παρατηρητήριο αποτελεί έναν εξουσιοδοτημένο θεσμό σε τοπικό επίπεδο, στο οποίο απασχολείται ειδικευμένο προσωπικό, με αντικείμενο:

- ❖ Τη διάγνωση και παρακολούθηση των συνθηκών και τάσεων αστικής ανάπτυξης.
- ❖ Τη συλλογή και επεξεργασία στοιχείων και τον υπολογισμό αστικών δεικτών.
- ❖ Την δικτύωση με άλλα τοπικά Εθνικά Παρατηρητήρια για την ανταλλαγή γνώσεων, πληροφορίες κλπ.

Ένα Τοπικό Αστικό Παρατηρητήριο μπορεί να ιδρυθεί σε επίπεδο μιας πόλης ή μικρότερων ΟΤΑ. Τα Τοπικά Αστικά Παρατηρητήρια συνθέτουν, σε εθνικό επίπεδο, ένα δίκτυο το οποίο αποτελεί το Εθνικό Αστικό Παρατηρητήριο και το οποίο, με τη σειρά του είναι ενταγμένο στο Παγκόσμιο Δίκτυο Εθνικών Παρατηρητηρίων.

Τα Τοπικά Αστικά Παρατηρητήρια μπορούν να αποτελέσουν ένα σημαντικό μηχανισμό υποβοήθησης, αλλά και αναβάθμισης της λειτουργίας των ΟΤΑ που θα τα ιδρύσουν. Η λειτουργία τους απαντά με αξιόπιστο τρόπο στις ανάγκες των ΟΤΑ για τεχνική υποστήριξη όχι μόνο για την εφαρμογή της Habitat Agenda, αλλά και για τη γενικότερη αναβάθμιση του ρόλου του.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ
ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

1.

ΒΑΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βασική ανάλυση αποσκοπεί στην τεκμηριωμένη καταγραφή και ερμηνεία των βασικών παραμέτρων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, στα όρια του ΟΤΑ. Αναπτύσσεται, με βάση τους κεντρικούς στόχους της Habitat Agenda, σε τρεις βασικούς θεματικούς άξονες:

A. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

B. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Γ. ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΕΤΟΥ
--	----------------------------------

Ο Δήμος Αιτού Μεσσηνίας

ΠΙΝΑΚΑΣ Α: ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΟΤΑ**ΔΗΜΟΣ ΑΕΤΟΥ****ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ****ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΕΚΤΑΣΗ (σε στρεμ.)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001
Αγριλιά	5.100	Ημιορεινό	164
Αετός	12.300	Ορεινό	595
Αρτίκι	8.100	Ορεινό	29
Γλυκορρίζι	7.900	Ημιορεινό	222
Καμάρι	4.700	Ημιορεινό	86
Κεφαλόβρυση	11.100	Ορεινό	197
Κοπανάκι(έδρα)	18.600	Πεδινό	1624
Κρυονέρι	8.300	Ορεινό	79
Μοναστήρι	8.100	Ορεινό	113
Πολυθέα	5.300	Ορεινό	108
Σιτοχώρι	5.300	Ορεινό	47
Σύνολο	94.800 στρ.		3.264

A.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
-----------	--

Α1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Δείκτης Α1.1: Μέγεθος πληθυσμού

	1971	1981	1991	2001
Πραγματικός Πληθυσμός	3.787	2.991	3.173	3.264
Μέλη Νοικοκυριών	-	2.604	2.741	2.752
Νοικοκυριά	-	852	944	1.023

Δείκτης Α1.2: Μεταβολές Πληθυσμού

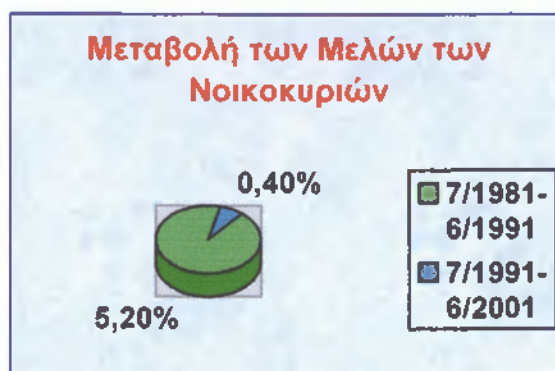
Μεταβολές	7/1971 ⁷ -6/1981	7/1981-6/1991	7/1991-6/2001
Πραγματικού Πληθυσμού	-21%	+6%	+2,9%
Αριθμού Μελών Νοικοκυριών	-	+5,2%	+0,4%
Νοικοκυριών	-	+10,8%	+8,3%

Όπως βλέπουμε υπάρχει μία μείωση του πληθυσμού κατά 21% από το 1971 έως το 1981 και αυτό οφείλεται στην εσωτερική μετανάστευση του πληθυσμού. Οι κάτοικοι έφευγαν από τα χωριά και πήγαιναν στις πόλεις για εύρεση εργασίας και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης (αστυφιλία).

⁷ Στοιχεία των Νοικοκυριών για την Απογραφή του 1971 δεν υπάρχουν.

κάτοικοι έφευγαν από τα χωριά και πήγαιναν στις πόλεις για εύρεση εργασίας και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης (αστυφιλία).

Όμως από το 1981 και μέχρι το 2001 υπάρχει αύξηση του πληθυσμού λόγω της επιστροφής των κατοίκων στα χωριά και λόγω της εισαγωγής των ξένων οικονομικών μεταναστών (αλλοδαποί).

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1971,1981,1991,2001.

Δείκτης Α1.3: Φυσική Κίνηση Πληθυσμού

	7/1981-6/1991	7/1991-6/2001
Γεννήσεις Ζώντων	370	277
Θάνατοι	668	648
Φυσική Κίνηση	-298	-371

Η φυσική κίνηση του πληθυσμού είναι μειούμενη συνέχεια, οι γεννήσεις ανά δεκαετία μειώνονται, και οι θάνατοι μειώνονται και αυτοί. Έχουμε αυξημένη υπογεννητικότητα. Αντίθετα, οι θάνατοι μειώνονται λόγω των καλών συνθηκών διαβίωσης και της καλύτερης υγειονομικής περίθαλψης. Υπάρχει άνοδος του βιοτικού επιπέδου.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991,2001,Ληξιαρχείο Δήμου Αετού.

Δείκτης Α1.4: Αναλογία Αρρένων

1981	1.522	50,8%
1991	1.630	51,3%
2001	1.715	52,5%

Η αναλογία αρρένων στο μέγεθος του πληθυσμού αυξάνεται ανά δεκαετία σταδιακά από 50,8% σε 51,3% και σε 52,5%. Ο μισός πληθυσμός του Δήμου Αετού και παραπάνω κυριαρχείται από άτομα του ανδρικού φύλου.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991,2001.

Δείκτης Α1.5: Δείκτης Γήρανσης του Πληθυσμού

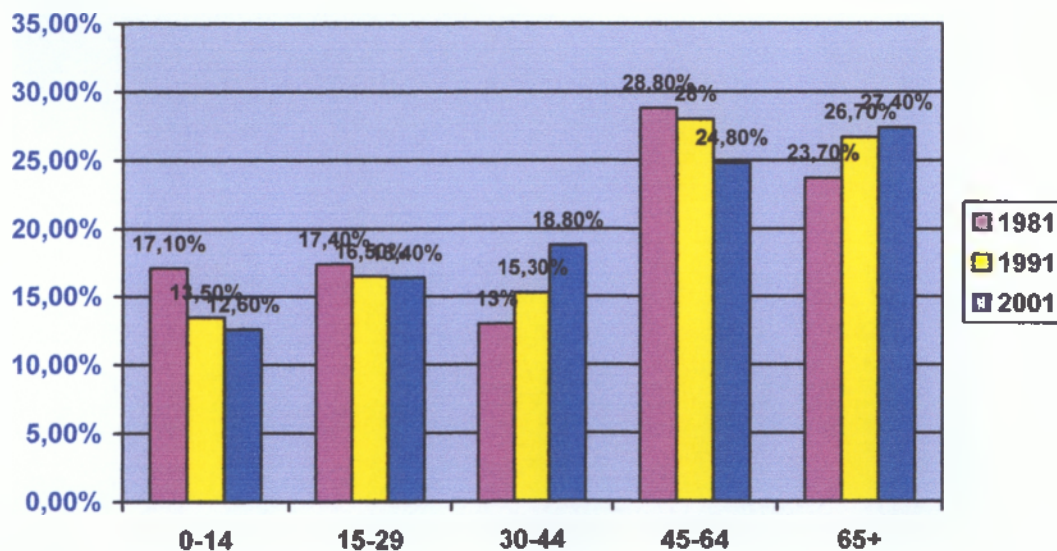
	1981		1991		2001	
Δείκτης	710	$(710 \cdot 100) / 2.991$	849	$(849 \cdot 100) / 3.173$	896	$(896 \cdot 100) / 3.264$
Γήρανσης		=23,7%		=26,7%		=27,4%

Ο δείκτης γήρανσης του πληθυσμού αυξάνεται συνεχώς, αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν περισσότερα άτομα των 65+,παππούδες και γιαγιάδες, παρά νέοι.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991,2001.

	Ομάδες Ηλικιών				
	0-14	15-29	30-44	45-64	65+
1981	17,1%	17,4%	13%	28,8%	23,7%
1991	13,5%	16,5%	15,3%	28%	26,7%
2001	12,6%	16,4%	18,8%	24,8%	27,4%

Ομάδες Ηλικιών

Παρατηρούμε στις ομάδες των ηλικιών ότι:

- το ποσοστό των παιδιών από 0-14 μειώνεται συνεχώς, λόγω της υψηλής υπογεννητικότητας.
- το ποσοστό των νέων από 15-29 μειώνεται και αυτό σε μικρότερη κλίμακα.

γ) υπάρχει μία αύξηση των ηλικιών από 30-44 και από 65+.

και δ) υπάρχει μια μείωση των ηλικιών από 45-64.

Η αναλογία των ηλικιωμένων είναι μεγαλύτερη από την αναλογία των νέων .

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991,2001.

Δείκτης Α1.6: Δείκτης Εξαρτώμενου Πληθυσμού

	1981		1991		2001	
Δείκτης Εξαρτώμενου Πληθυσμού	$(510+710)/1.771*100$	68,9 %	$(428+849)/1.896*100$	67,3 %	$(410+896)/1.958*100$	66,7%

Ο δείκτης του εξαρτώμενου πληθυσμού είναι το ποσοστό του αθροίσματος των παιδιών και ηλικιωμένων (ηλικίες 0-14 και 65+) προς τον πληθυσμό των οικονομικά ενεργών (ηλικίες 15-64).

Παρατηρούμε ότι ο εξαρτώμενος πληθυσμός αυξάνεται ανά χρόνο, συγκεκριμένα: α) το 1981, ο εξαρτώμενος πληθυσμός είναι $510+710 = 1.220$

β) το 1991 είναι $428+849 = 1.277$

γ) το 2001 είναι $410+896 = 1.306$

Αυξάνεται επίσης, και ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανά χρόνο, συγκεκριμένα: α) το 1981 είναι 1.771

β) το 1991 είναι 1.896

γ) το 2001 είναι 1.958

Έτσι, μειώνεται και ο δείκτης του εξαρτώμενου πληθυσμού από 68,9% σε 67,3% και σε 66,7%.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991,2001.

Δείκτης Α1.7: Μέσο Μέγεθος Νοικοκυριού

	1981		1991		2001	
Μέσο Μέγεθος Νοικοκυριού	2.604/852	3,06	2.741/944	2,9	2.752/1.023	2,7

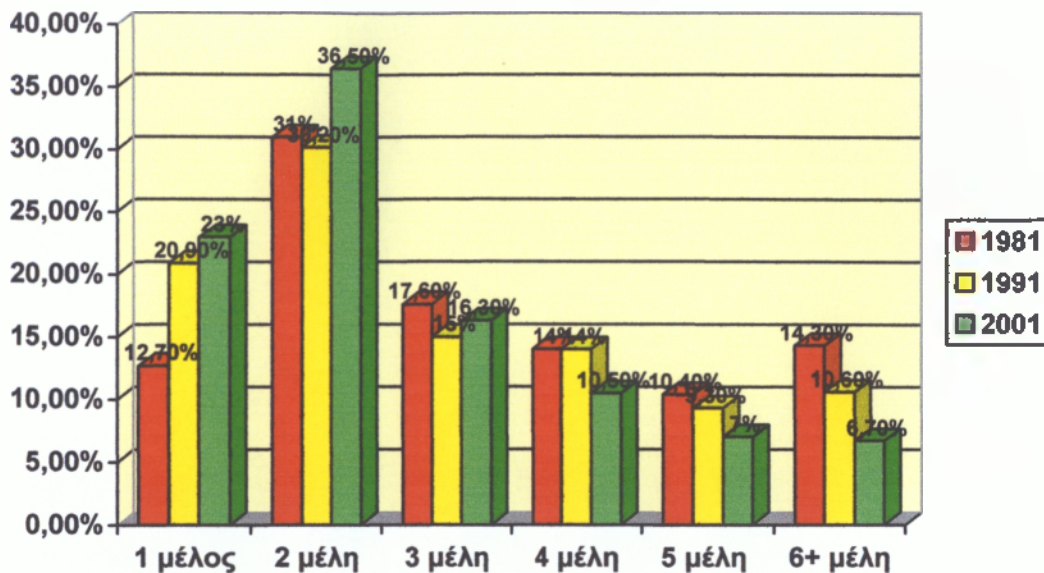
Το μέσο μέγεθος νοικοκυριού είναι το πηλίκο των μελών των νοικοκυριών προς το σύνολο των νοικοκυριών.

Παρατηρούμε ότι υπάρχει μία μείωση του μέσου μεγέθους του νοικοκυριού, το 1981 ήταν 3,06, το 1991 ήταν 2,9 και το 2001 ήταν 2,7. Αυτό σημαίνει ότι το 1981 κάθε νοικοκυριό αποτελούνταν από 3,06 μέλη, το 1991 από 2,9 μέλη και το 2001 από 2,7 μέλη.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991,2001.

	1981		1991		2001	
Σύνολο Νοικοκυριών	852		944		1.023	
Με 1 μέλος	108	12,7%	197	20,9%	236	23%
Με 2 μέλη	264	31%	285	30,2%	373	36,5%
Με 3 μέλη	150	17,6%	142	15%	167	16,3%
Με 4 μέλη	119	14%	133	14%	107	10,5%
Με 5 μέλη	89	10,4%	87	9,3%	71	7%
Με 6+ μέλη	122	14,3%	100	10,6%	69	6,7%

Νοικοκυριά με Αριθμό Μελών

Υπάρχουν σημαντικές μεταβολές στο μέγεθος των νοικοκυριών. Τα πολυμελή νοικοκυριά μειώνονται ανά δεκαετία, υπάρχουν λίγα νοικοκυριά με 5 και 6 μέλη, ενώ αντίθετα αυξάνονται τα νοικοκυριά με 1 και 2 μέλη.

Η παραδοσιακή συγκατοίκηση πρώτου βαθμού (παππούδες και γιαγιάδες μαζί με την οικογένεια) εγκαταλείπεται σιγά-σιγά. Η κάθε οικογένεια μένει μόνη της χωρίς τους παππούδες και τις γιαγιάδες.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991,2001.

Α2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Δείκτης Α2.1: Υποδομές Εκπαίδευσης

	Αίθουσες	Μαθητές	Μαθητές ανά Αίθουσα
Νηπιαγωγείο	1	7	7/1=7
Δημοτικό	6	90	90/6=15
Γυμνάσιο-Λύκειο	3	31	31/3=10,3

Στην έδρα του Δήμου Αετού, στο Κοπανάκι, λειτουργεί από φέτος, ο θεσμός του Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου. Στα πλαίσια του Ολοήμερου αναπτύσσονται από Ειδικευμένους Δασκάλους πέραν του κανονικού ωραρίου, από 13:30- 16:00, και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, όπως πληροφορική, μουσική, χορός και άλλες.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης Α2.2: Μορφωτικό Επίπεδο

	Αριθμός	Ποσοστό
Μεταπτυχιακό	1	0,03%
Πτυχιούχοι ΑΕΙ	108	3,7%
Πτυχιούχοι ΤΕΙ	58	2,0%
Φοιτούν σε ΑΕΙ ή ΤΕΙ	40	1,3%
Απόφοιτοι Μέσης Εκπαίδευσης	573	19,6%

Τέλειωσαν τη Γ΄ Τάξη Γυμνασίου	324	11,07%
Απόφοιτοι Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως	1.218	41,7%
Δεν τέλειωσαν τη στοιχειώδη Εκπαίδευση	312	10,7%
Αγράμματοι μη γνωρίζοντες γραφή και ανάγνωση	289	9,9%
Σύνολο	2.923	100%

Με βάση την Απογραφή του 1991 το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού ηλικίας 10 ετών και άνω θεωρείται μέτριο. Οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι της Στοιχειώδους Εκπαίδευσης και της Μέσης Εκπαίδευσης. Ένας μεγάλος αριθμός ατόμων έχουν τελειώσει τη Γ΄ Τάξη Γυμνασίου, ενώ πολλοί είναι αγράμματοι.

Πηγές Στοιχείων: Απογραφή Πληθυσμού 1991

Δείκτης Α2.3: Δυναμικό Βρεφονηπιακών Σταθμών

Δυναμικό Βρεφονηπιακών Σταθμών προς τα παιδιά Προσχολικής Ηλικίας	70/35
---	-------

Το δυναμικό των Βρεφονηπιακών Σταθμών είναι ο αριθμός των παιδιών προσχολικής ηλικίας που μπορούν να εξυπηρετήσουν προς τον αριθμό των παιδιών προσχολικής ηλικίας (έως 6 ετών) και θεωρείται ικανοποιητικός.

Πηγές Στοιχείων: Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός Δήμου Αετού

Α3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Δείκτης Α3.1: Διάρθρωση Οικονομικής Δραστηριότητας

	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας
Ατομα	1.700	51	145

Η τοπική οικονομία είναι κατά κύριο λόγο αγροτική. Η κύρια καλλιέργεια είναι η ελιά, ακολουθούν η αχλαδιά, η μηλιά και το αμπέλι. Γι αυτό και οι περισσότεροι κάτοικοι του Δήμου Αετού είναι αγρότες και κτηνοτρόφοι.

Ο Δευτερογενής Τομέας περιλαμβάνει Βιοτεχνικές Επιχειρήσεις κυρίως ελαιοτριβεία, συνεργεία, σιδηρουργεία και άλλες, και εξασφαλίζουν 51 θέσεις εργασίας.

Ο Τριτογενής Τομέας περιλαμβάνει Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών, τα σχολεία, το ταχυδρομείο, τα καταστήματα, το δημαρχείο, ένα (1) λογιστικό γραφείο, δύο (2) ιδιωτικά ιατρεία και άλλες, όπου εξασφαλίζουν 145 θέσεις εργασίας.

Παρόλο που η περιοχή είναι αγροτική δεν υπάρχουν μονάδες τυποποίησης ελαιολάδου.

Πηγές Στοιχείων: Διεύθυνση Γεωργίας Τριφυλίας.

Δείκτης Α3.2: Τοπικά Προϊόντα

Τοπικά Προϊόντα
Λάδι
Κρέας

Γάλα
Τυρί
Μυζήθρα

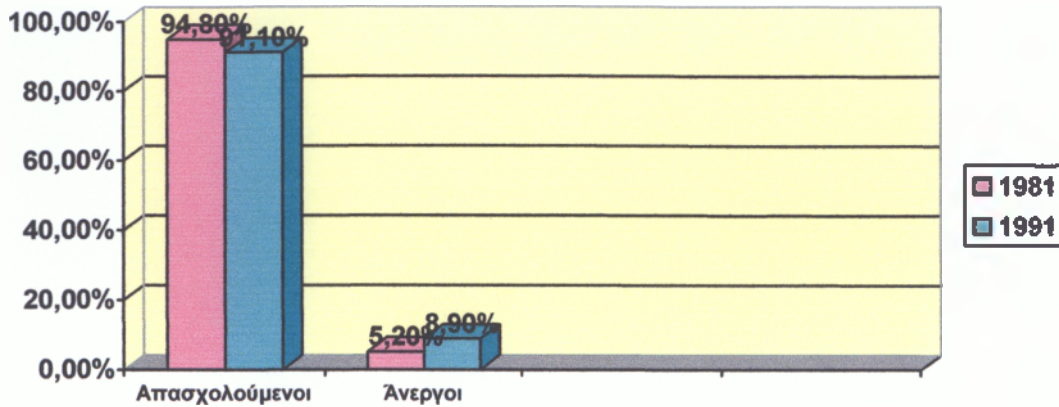
Επειδή η τοπική οικονομία είναι αγροτική τα κύρια τοπικά προϊόντα είναι το λάδι, το γάλα, το κρέας, το τυρί και η μυζήθρα.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης Α3.3: Απασχόληση – Ανεργία

	1981		1991	
Οικονομικά Ενεργοί	1.771		1.896	
Απασχολούμενοι	1.679	94,8%	1.728	91,1%
Εξ' αυτών Γυναίκες	150	8,5%	439	23,2%
Ανεργοί	92	5,2%	168	8,9%
Εξ' αυτών « Νέου»	33	1,9%	47	2,5%

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός από τη δεκαετία του 1981 μέχρι τη δεκαετία του 1991 αυξάνεται, άρα έχουμε αύξηση του εργατικού δυναμικού. Οι απασχολούμενοι έχουν αυξηθεί από 1.679 σε 1.728. Χαρακτηριστικό είναι η συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό. Έχουμε μία σημαντική αύξηση του ποσοστού από 8,5% σε 23,2%. Οι γυναίκες συμμετέχουν όλο και πιο πολύ στην παραγωγική διαδικασία.

Η ανεργία αυξάνεται και αυτή από το 5,2% στο 8,9%. Πλέον η τοπική οικονομία δεν μπορεί να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1981,1991.

Δείκτης Α3.4: Συνεταιρική Δραστηριότητα

Αγροτικοί Συνεταιρισμοί	8
Ένωση Συνεταιρισμών	1
Σύλλογοι	17

Στο Δήμο Αετού υπάρχουν 8 Αγροτικού Συνεταιρισμοί στα χωριά: Αετός, Γλυκορρίζι, Καμάρι, Κεφαλόβρυση, Κοπανάκι, Μοναστήρι, Αγρίλιά και Κρυονέρι. Επίσης, υπάρχει μία Ένωση Συνεταιρισμών στην έδρα του Δήμου, το

Κοπανάκι, από όπου οι κάτοικοι προμηθεύονται λιπάσματα για τις ελιές, και δηλώνουν τα ελαιόδενδρα κάθε χρόνο για να πάρουν τις επιδοτήσεις του λαδιού από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, υπάρχουν 17 Σύλλογοι, από τους οποίους οι 11 είναι Τοπικοί Σύλλογοι των 11 Δημοτικών Διαμερισμάτων των Δημοτών που μένουν στην Αθήνα. Ο 12^{ος} Σύλλογος είναι ο Σύλλογος Γυναικών «Καλλιπάτειρα» του Δήμου Αετού, όπου είναι εγγεγραμμένες οι περισσότερες γυναίκες του Δήμου.

Τέλος υπάρχουν:

- ❖ Ένας (1) Πολιτιστικός Σύλλογος
- ❖ Ένας (1) Εμπορικός Σύλλογος
- ❖ Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων του Νηπιαγωγείου & του Δημοτικού
- ❖ Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων του Γυμνασίου
- ❖ Αθλητικός Σύλλογος « Διαγόρας».

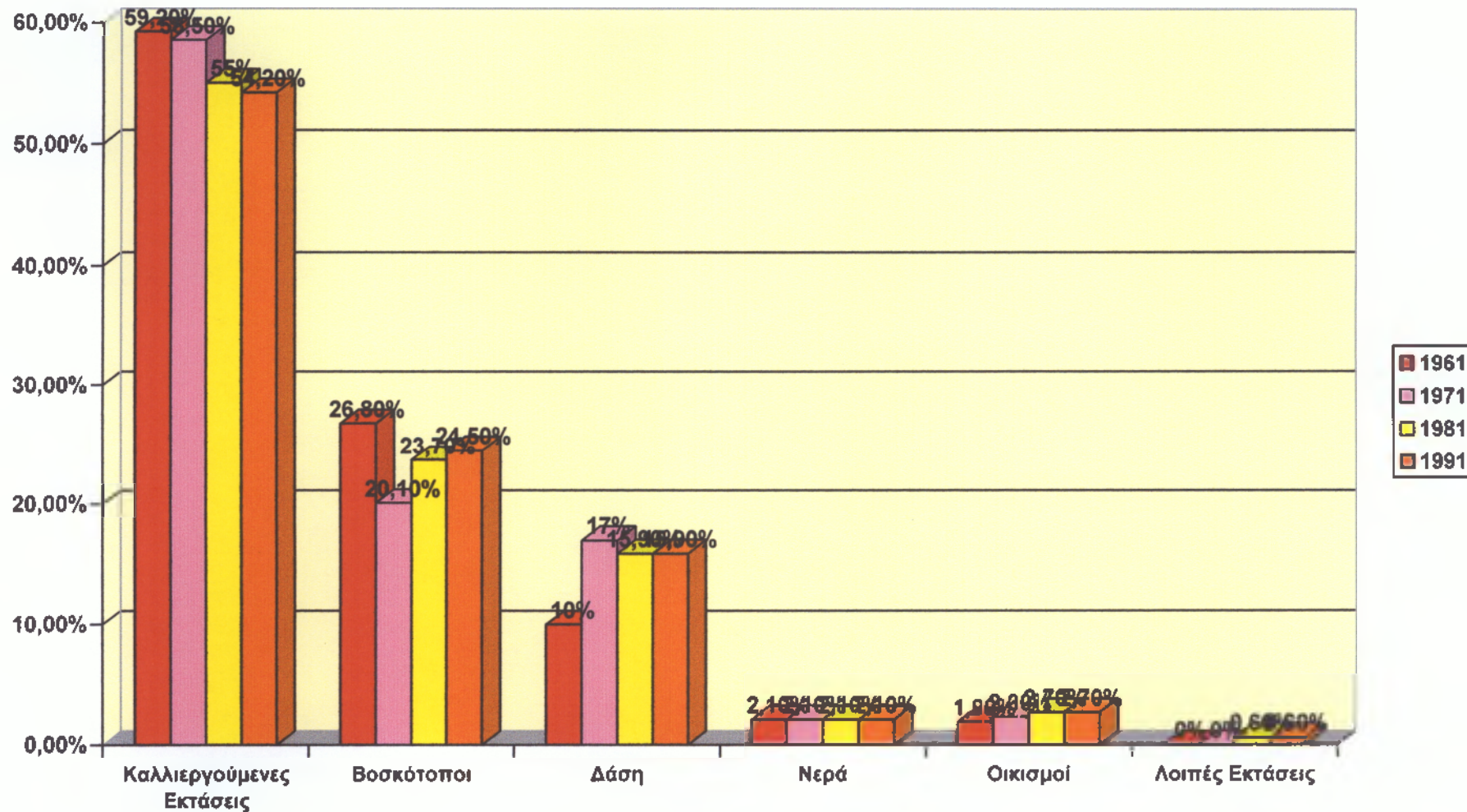
Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

B.	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
-----------	---

B1. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ**Δείκτης B1.1: Βασικές Χρήσεις Γης Δήμου Αετού**

	1961		1971		1981		1991	
α. Καλλιεργούμενες Εκτάσεις	56.100	59,2%	55.500	58,5%	52.200	55%	51.400	54,2%
β. Βοσκότοποι	25.400	26,8%	19.100	20,1%	22.500	23,7%	23.200	24,5%
γ. Δάση	9.500	10%	16.100	17%	15.200	15,9%	15.000	15,9%
δ. Νερά	2.000	2,1%	2.000	2,1%	1.900	2,1%	2.000	2,1%
ε. Οικισμοί	1.800	1,9%	2.100	2,3%	2.600	2,7%	2.600	2,7%
στ. Λοιπές Εκτάσεις	-	-	-	-	400	0,6%	600	0,6%
Σύνολο Εκτάσεων (σε στρέμματα)	94.800	100%	94.800	100%	94.800	100%	94.800	100%

ΒΑΣΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Παρατηρούμε ότι κατά τη διάρκεια 1961 και 1971 έχουμε μία μείωση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων κατά 7% (56,9%-58,5), μία αύξηση των βοσκοτόπων κατά 6,7%, μία αύξηση των δασών κατά 7% και μία αύξηση των οικισμών κατά 0,4%. Αυτό οφείλεται στο ότι λόγω του σεισμού του 1965 οικοδομήθηκαν περισσότερες κατοικίες, άρα αυξήθηκαν οι οικιστικές εκτάσεις και μειώθηκαν οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Από το 1971 και μετά βλέπουμε μία αύξηση των οικιστικών εκτάσεων, μία μείωση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων, μία αύξηση των βοσκοτόπων (περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με κτηνοτροφικές εργασίες), τα δάση είναι περίπου στα ίδια επίπεδα καθώς και τα νερά.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ (Κατανομή της εκτάσεως κατά βασικές κατηγορίες)

Δείκτης Β1.2: Ανάλυση των εκτάσεων εντός σχεδίου

Κατηγορία Χρήσης	Ποσοστό
Κοινόχρηστες Εκτάσεις	30%
Οικοδομήσιμες Εκτάσεις	70%
Σύνολο Εκτάσεων εντός σχεδίου	100%

Οι κοινόχρηστες εκτάσεις, όπως το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, τα πάρκα, οι πλατείες, τα γήπεδα, τα νεκροταφεία, οι παιδικές χαρές, και άλλες καταλαμβάνουν χώρο περίπου ίσο με το 30% και οι οικοδομήσιμες εκτάσεις καταλαμβάνουν το υπόλοιπο 70%.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης Β1.3: Ανάλυση Κοινόχρηστων εκτάσεων

Κοινόχρηστοι Χώροι	Ποσοστό
Χώροι Κυκλοφορίας	25%
Οργανωμένοι Κοινόχρηστοι Χώροι	5%
Χώροι Αστικού Πρασίνου	2%

Από το σύνολο των Κοινόχρηστων Εκτάσεων (30%) οι χώροι κυκλοφορίας (το οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο) καταλαμβάνουν το 25% και οι Οργανωμένοι Κοινόχρηστοι Χώροι (πάρκα, πλατείες, γήπεδα, χώροι αστικού πρασίνου και άλλες) καταλαμβάνουν το 5%. Ξεχωριστά οι χώροι του Αστικού Πρασίνου καταλαμβάνουν το 2% μόνο.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

B2. ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Δείκτης B2.1: Τεχνική Υποδομή

Οδικό Δίκτυο	99 χιλ
Δίκτυο Ύδρευσης	58,5 χιλ
Δίκτυο Αποχέτευσης	Βόθροι κατά 100%
Απορρίμματα	2 φορές στα 11 Δημοτικά Διαμερίσματα

Το συνολικό μήκος του οδικού δικτύου, δηλαδή αυτό που συνδέει τα δέκα(10) Δημοτικά Διαμερίσματα με την έδρα του Δήμου είναι 99χιλ.

Η συνολική έκταση του δικτύου ύδρευσης είναι 58,5 χιλ. Περίπου τα 35,8 χιλ. του δικτύου είναι κατασκευασμένο με πλαστικό σωλήνα. Το υπόλοιπο δίκτυο είναι κατασκευασμένο με σωλήνες αμιαντοσιμέντου (ο αμίαντος έχει χαρακτηριστεί επικίνδυνο υλικό για την δημόσια υγεία). Η ποιότητα θεωρείται καλή. Οι απώλειες του δικτύου κυμαίνονται από 10% έως 30%.

Κατασκευή:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αμιαντοσιμέντο 20,7χιλ. ▪ Πλαστικό 35,8 χιλ. ▪ Χάλυβας 2,0 χιλ.
Απώλειες :	10% έως 30%

Η υδροληψία γίνεται κυρίως από πηγές. Λειτουργούν τρεις (3) γεωτρήσεις, μία (1) στο Κοπανάκι, μια (1) στη Κεφαλόβρυση και μια (1) στο Σιτοχώρι.

Σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα η αποχέτευση των λυμάτων γίνεται σε βόθρους κατά ποσοστό 100%.

Ο Δήμος Αετού είναι εφοδιασμένος με ένα απορριματοφόρο, το οποίο είναι παραχωρημένο σε ιδιώτη που έχει αναλάβει την αποκομιδή των σκουπιδιών. Η περισυλλογή των απορριμμάτων στα έντεκα (11) Δημοτικά Διαμερίσματα γίνεται σε συχνότητα δύο (2) φορές την εβδομάδα. Η απόθεση των απορριμμάτων γίνεται σε χώρο έξω από το Δήμο.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης B2.2: Αναλογία μη ασφαλτοστρωμένων δρόμων

Αναλογία μη ασφαλτοστρωμένων δρόμων	43,4%
--	--------------

Το συνολικό μήκος του Οδικού Δικτύου είναι 99 χιλ. ,εκ των οποίων τα 56 χιλ. είναι ασφαλτοστρωμένα, δηλαδή τα 43 χιλ. δεν είναι ασφαλτοστρωμένα.

Επομένως, το 43,4 % των δρόμων του Δήμου Αετού είναι χωματόδρομος.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης B2.3: Κοινωνική Υποδομή

Τομείς	Συγκρότημα Κτιριακών Εγκαταστάσεων
Εκπαίδευση	3
Υγεία	1
Πολιτισμός	1

Στο Δήμο Αετού λειτουργούν ένα (1) Νηπιαγωγείο, ένα (1) Δημοτικό Σχολείο και ένα (1) Γυμνάσιο. Μέχρι το 2001 λειτουργούσε και Λύκειο, το οποίο έκλεισε λόγω έλλειψης μαθητών.

Υπάρχει ένα Αγροτικό Ιατρείο, στην έδρα του Δήμου Αετού στο Κοπανάκι, που είναι στελεχωμένο με 2 γιατρούς και 1 νοσοκόμα και καλύπτει τις ανάγκες των

κατοίκων για ιατρική περίθαλψη. Οι 2 Γιατροί 2 φορές την Εβδομάδα επισκέπτονται τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα.

Στην έδρα του Δήμου ,στο Κοπανάκι λειτουργεί ένας Οργανισμός Πολιτισμού, όπου γίνονται διάφορες εκδηλώσεις του Δήμου.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης B2.4: Μεταφορές –Μετακινήσεις

Μέσο Μεταφοράς	Αναλογία
α. Ιδιωτικό αυτοκίνητο	75%
β. Τραίνο ή τραμ	2%
γ. Λεωφορείο	5%
δ. Μοτοσικλέτα	1%
ε. Ποδήλατο	1%-
στ. Περπάτημα	5%
ζ. Άλλο Μέσο	11%

Μέσος Χρόνος Μετακίνησης	15'
--------------------------	-----

Παρατηρούμε ότι το κύριο μέσο μετακίνησης των κατοίκων είναι το ιδιωτικό αυτοκίνητο. Πολλοί λίγοι κυκλοφορούν με το λεωφορείο ή τη μοτοσικλέτα τους ή το ποδήλατο ή το τραίνο ή το τραίνο ή ακόμα και περπατώντας.

Χαρακτηριστικό είναι ότι κάποιοι παππούδες μετακινούνται με τα παραδοσιακά γαϊδουράκι.

Επίσης, επειδή η περιοχή είναι αγροτική πολλοί αγρότες μετακινούνται με τα τρακτέρ τους.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης B2.5: Φυσική και Ιστορική Κληρονομιά

Μοναστήρια	1
Φυσικός Πλούτος	Στη περιοχή Μοναστήρι

Στο Δήμο Αετού υπάρχει το Μοναστήρι Της Αγίας Σωτήρας που βρίσκεται στο Δημοτικό Διαμέρισμα Μοναστήρι και γι αυτό πήρε και το όνομα του το χωριό. Κάθε καλοκαίρι όπου εορτάζει το Μοναστήρι γίνεται πόλος έλξης πολλών κατοίκων από τις περιοχές της Τριφυλίας και όχι μόνο.

Το Μοναστήρι Της Αγίας Σωτήρας

Ακόμα, στη περιοχή αυτή υπάρχει πολύ πλούσιος φυσικός πλούτος. Εκεί βρίσκεται ένα δάσος, όπου αποτελείται κυρίως από αριές. Υπάρχουν επίσης πουρνάρια και κουμαριές.

Λίγες τοποθεσίες υπάρχουν στην Ελλάδα με δάση από αριές γι αυτό και αποτελεί προστατευόμενο είδος.

Το δάσος στο Μοναστήρι

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

B3. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δείκτης B3.1: Προσβασιμότητα αστικών υποδομών

Κοινόχρηστοι χώροι	εύκολη
Μέσα μαζικής μεταφοράς	ανύπαρκτη στα 10 Δημοτικά Διαμερίσματα

Η πρόσβαση στους κοινόχρηστους χώρους του Δήμου Αετού, όπως πάρκα πλατείες είναι πολύ εύκολη, αφού μη ξεχνάμε ότι ο Δήμος είναι αγροτικός.

Συγκοινωνιακή σύνδεση των Δημοτικών Διαμερισμάτων με την έδρα ή και μεταξύ τους με μέσα μαζικής μεταφοράς δεν υπάρχει. Αυτό είναι ένα μειονέκτημα του Δήμου γιατί, όποιος κάτοικος επιθυμεί να πάει οπουδήποτε πρέπει να χρησιμοποιήσει Ι.Χ. αυτοκίνητο ή TAXI. Μόνο στην έδρα του Δήμου, στο Κοπανάκι υπάρχουν λεωφορεία και τρένα.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης B3.2: Νοσοκομειακές Κλίνες

Κατηγορία Θεραπευτηρίων	Αριθμός	Κλίνες
Δημόσια Θεραπευτήρια	-	-
Ιδιωτικά Θεραπευτήρια	-	-
Κέντρα Υγείας	-	-
Αγροτικό Ιατρείο	1	-

Στο Δήμο Αετού λειτουργεί Αγροτικό Ιατρείο που εξυπηρετεί τις ανάγκες των κατοίκων.

Υπήρχε μία σκέψη για ίδρυση Κέντρου Υγείας μεταξύ του Δήμου Αετού και του γειτονικού Δήμου Δωρίου, αλλά μέχρι τώρα δεν έχει γίνει κάτι.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης Β3.3: Γιατροί ανά 1000 Κατοίκους

Γιατροί ανά 1000 κατοίκους	1,5‰
-----------------------------------	-------------

Οι γιατροί που υπάρχουν είναι 5 (2 αγροτικοί ιατροί, 1 οδοντίατρος, 1 παθολόγος και 1 καρδιολόγος) και η αναλογία που αντιστοιχεί στους 1000 κατοίκους είναι 1,5‰. Όλοι οι γιατροί ασκούν την δραστηριότητά τους στην έδρα του Δήμου, στο Κοπανάκι και μόνο οι αγροτικοί ιατροί επισκέπτονται μια (1) φορά την εβδομάδα τα υπόλοιπα 10 Δημοτικά Διαμερίσματα.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης Β3.4: Πλησιέστερη Νοσοκομειακή Μονάδα

ΧΕΡΣΑΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	
Χιλιομετρική Απόσταση	19χιλ
Χρόνος Προσπέλασης	περίπου 20λεπτά
Μήνες Προβληματικής Προσπέλασης	-
ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	
Μέσος Χρόνος Προσπέλασης	-
Μέγιστος χρόνος Προσπέλασης	-

Η πλησιέστερη νοσοκομειακή μονάδα βρίσκεται στην Κυπαρισσία, όπου απέχει 19 χιλ. από το Δήμο Αετού και ο χρόνος προσπέλασης είναι περίπου 20 λεπτά.

Μήνες προβληματικής προσπέλασης δεν υπάρχουν, όπως και δεν υπάρχει θαλάσσια επικοινωνία. Υπάρχει άμεση πρόσβαση στο Επαρχιακό Νοσοκομείο της Κυπαρισσίας.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης B3.5: Φαρμακεία ανά 1000 κατοίκους

Φαρμακεία ανά 1000 κατοίκους	0,6‰
-------------------------------------	-------------

Τα φαρμακεία στο Δήμο Αετού είναι 2 και βρίσκονται στο Κοπανάκι και η αναλογία που αντιστοιχεί στους 1000 κατοίκους είναι 0,6‰.

Πηγές Στοιχείων: ίδια έρευνα

Δείκτης B3.6: Ποιότητα Πόσιμου Νερού

	2002
Αριθμός Χημικών Αναλύσεων ανά έτος	2
Αριθμός Χλωριώσεων ανά μήνα	30
Αριθμός Ελέγχων Χλωρίωσης ανά μήνα	2

Η ποιότητα του πόσιμου νερού είναι καλή, αφού υπάρχει τακτικός αριθμός χλωριώσεων ανά μήνα. Βέβαια θα μπορούσε να γίνει συχνότερα, καθώς και οι χημικές αναλύσεις του νερού.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης B3.7: Επάρκεια Δικτύου Ύδρευσης

Συχνότητα Εμφάνισης Προβλημάτων	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά
α. Θερινοί μήνες			ΝΑΙ
β. Υπόλοιπο έτος	ΝΑΙ		

Η επάρκεια του δικτύου ύδρευσης είναι καλή, αφού δεν υπάρχουν προβλήματα στο χρόνο εκτός από τους καλοκαιρινούς μήνες, όπου παρουσιάζονται κάποια προβλήματα. Και αυτό οφείλεται στη μεγάλη κατανάλωση που γίνεται το καλοκαίρι.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης B3.8: Χρήση Ηλιακού Θερμοσίφωνα

	1991	
Ποσοστό Νοικοκυριών με εγκατεστημένο Ηλιακό Θερμοσίφωνα	219 Νοικ.	23,2%

Με βάση την απογραφή του 1991 το ποσοστό των νοικοκυριών που είχαν εγκαταστημένο Ηλιακό Θερμοσίφωνα ήταν μόνο 23,2%. Η εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας ήταν ελάχιστη.

Οι φοροαπαλλαγές, όμως, για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, που δόθηκαν στη συνέχεια, οδήγησαν στην μεγαλύτερη εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας σήμερα.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Κτιρίων 1991.

Δείκτης Β3.9: Επενδύσεις για Έργα Υποδομής

Κατηγορία Έργων	Σύνολο 1999-2002	Φορέας	
		ΟΤΑ	Άλλος
Οδοποιία	230.000.000 δρχ ή 674.981,78 €	Ι.Π	ΣΑΤΑ,ΕΠΤΑ
Αποχέτευση	58.000.000 δρχ ή 170.212,77 €	Ι.Π	ΣΑΤΑ,ΕΠΤΑ
Ύδρευση	128.580.000 δρχ ή 377.344,18 €	Ι.Π	ΣΑΤΑ,ΕΠΤΑ

Παρατηρούμε ότι τα περισσότερα ποσά έχουν δαπανηθεί στην οδοποιία για την διάνοιξη και ασφαλιόστρωση των δρόμων. Επίσης ικανοποιητικά ποσά έχουν δαπανηθεί και για την αποχέτευση και για την ύδρευση. Όσο αναφορά την αποχέτευση έχει γίνει μελέτη για βιολογικό καθαρισμό.

Πηγές Στοιχείων: Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου Αιτού

Δείκτης Β3.10: Πυκνότητα Πληθυσμού

	Άτομα
Πυκνότητα Πληθυσμού	$94.800/3.264 = 29,04$
Οικιστική Πυκνότητα	$2.600/3.264 = 0,80$

Η πυκνότητα του πληθυσμού είναι η συνολική έκταση προς τον πληθυσμό.. Αυτό μας δείχνει ότι στον κάθε δημότη αντιστοιχούν 29 στρέμματα στο Σύνολο της Έκτασης και ότι στον κάθε δημότη αντιστοιχούν $800\mu^2$, από αυτό φαίνεται ότι η περιοχή είναι αραιοκατοικημένη

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμού 1991.

Δείκτης B3.11: Αστυνομική Δύναμη ανά 1000 κατοίκους

Αστυνομικοί ανά 1000 κατοίκους	2,5‰
---------------------------------------	-------------

Στην έδρα του Δήμου υπάρχει Αστυνομικό Τμήμα με 8 αστυνομικούς. Η αναλογία στους 1000 κατοίκους είναι 2,5‰. Υπάρχει επάρκεια στην αστυνομική κάλυψη.

Πηγές Στοιχείων: Αστυνομικό Τμήμα του Δήμου Αετού.

B4. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δείκτης B4.1: Διαχείριση υγρών αποβλήτων

α. Καμία Επεξεργασία	100%
β. Πρωτοβάθμια επεξεργασία	-
γ. Δευτεροβάθμια Επεξεργασία	-
δ. Τριτοβάθμια Επεξεργασία	-

Τα υγρά απόβλητα δεν υφίσταται καμία επεξεργασία, απλά υπάρχει μελέτη για βιολογικό καθαρισμό.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης B4.2: Παραγωγή στερεών αποβλήτων

Όγκος	2.500 km³
Βάρος (σε τόνους ετησίως)	1.300 τόνους

Το βάρος των απορριμμάτων είναι 1.300 τόνοι το χρόνο και η απόθεση γίνεται σε χώρο έξω από το Δήμο.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης B4.3: Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

α. Σε απλές Χωματερές	100%
β. Καύση	-
γ. Σε Οργανωμένους Χώρους Υγειονομικής Ταφής	-
δ. Ανακύκλωση	-

Πρόγραμμα ανακύκλωσης δεν υπάρχει παρά τώρα γίνεται μελέτη για Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) λίγο έξω από το Δημοτικό Διαμέρισμα Αρτίκι.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης B4.4: Συλλογή Απορριμμάτων

α. Ποσοστό Νοικοκυριών με Τακτική Συλλογή Απορριμμάτων	100%
β. Μέσος Αριθμός Συλλογής Απορριμμάτων ανά μήνα	10
γ. Ποσοστό συλλεγόμενων Απορριμμάτων με Σύστημα κάδων	100%

Όλα τα νοικοκυριά έχουν τακτική συλλογή απορριμμάτων καθώς και σύστημα περισυλλογής με σύστημα κάδων.

Ο μέσος αριθμός συλλογής απορριμμάτων ανά μήνα είναι 10 φορές.

Η δημόσια υγεία δεν επιβαρύνεται, αφού υπάρχει τακτικότερη συλλογή των απορριμμάτων.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης Β4.5: Στερεά Απόβλητα ανά κάτοικο

Στερεά Απόβλητα ανά κάτοικο	1.300/3.264 = 0,4
------------------------------------	--------------------------

Τα στερεά απόβλητα που αντιστοιχούν ανά κάτοικο είναι 0,4 τόνους.

Πηγές Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Αετού

Δείκτης Β4.6: Καταστροφές από Πυρκαγιές

Έτος	Αριθμός Πυρκαγιών	Εκτάσεις που κάηκαν (σε στρέμματα)		
		Δασικές	Θαμνώδεις	Καλλιέργ.
1981-1991	19		2.513	5,300
1992	3		25	
1993	3	100	32	
1994	1		104	
1995	-			
1996	-			
1997	3	9,8	16	
1998	-			
1999	2		11,800	
2000	-			
2001	-			
2002	1		1,062	
ΣΥΝΟΛΟ	32	109,8 στρ.	2.702,86 στρ.	5,300 στρ.

Οι πυρκαγιές που έχουν εκδηλωθεί τη τελευταία δεκαετία δεν επέφεραν διαταραχές στο οικοσύστημα (χλωρίδα & πανίδα).

Πηγές Στοιχείων: Δασαρχείο Κυπαρισσίας

Γ.

ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Γ1. ΚΤΙΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ

Δείκτης Γ1.1: Αριθμός και Χρήση Κτιρίων

Χρήση Κτιρίων	1990	
	Αριθμός	Αναλογία
α. Αμιγής Κατοικία	664	34,2%
β. Μικτή	808	41,6%
γ. Αμιγής εκτός Κατοικίας	471	24,2%
Σύνολο Κτιρίων	1.943	100%

Σαν κτίρια αμιγής κατοικίας ορίζονται τα κτίρια, ανεξαρτήτων ορόφων, που έχουν αποκλειστική χρήση κατοικίας. Τα κτίρια μικτής χρήσης είναι αυτά στα οποία συνυπάρχει η κατοικία με άλλες χρήσεις (π.χ. κτίρια στα οποία εκτός από κατοικίες περιλαμβάνονται και γραφεία, ιατρεία, καταστήματα κ.λ.π.). Τα κτίρια με αμιγή χρήση εκτός κατοικίας είναι αυτά τα κτίρια τα οποία δεν περιλαμβάνουν κατοικίες και έχουν άλλες χρήσεις όπως γραφεία, καταστήματα, βιομηχανία, βιοτεχνία, δημόσια κτίρια κ.λ.π.).

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Κτιρίων 1990.

Δείκτης Γ1.2: Ηλικία Κτιρίων

Περίοδος Κατασκευής	1990	
	Αριθμός	Αναλογία
Προ του 1945	988	50,8%

1945-1960	247	12,7%
1961-1970	401	20,6%
1971-1980	130	6,8%
1981-1985	110	5,6%
1986 και μετά	64	3,35%
Υπό Κατασκευή	1	0,05%
Δε δηλώθηκε	2	0,1%
Σύνολο Κτιρίων	1.943	100%

Παρατηρούμε ότι τα πιο πολλά κτίρια είναι κτισμένα πριν το 1945 (988), άρα τα σπίτια είναι παλιά. Επίσης, πολλά κτίρια κατασκευάστηκαν τη χρονική περίοδο 1961-1970 (401) και αυτό οφείλεται στο σεισμό που έγινε το 1965. Πολλοί πήραν στεγαστικά δάνεια και οικοδόμησαν τα σπίτια τους.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Κτιρίων 1990.

Δείκτης Γ1.3: Τρόπος Κατασκευής Κτιρίων

Υλικά Κατασκευής	1990	
	Αριθμός	Αναλογία
Σκελετός μπετόν-τούβλα	546	28,1%
Πέτρα	1.230	63,35
Πλίνθοι-Τσιμεντόλιθοι	153	7,9%
Ξύλο, Λοιπά Υλικά	14	0,7%
Σύνολο Κτιρίων	1.943	100%

Τα πιο πολλά κτίρια είναι κτισμένα από πέτρα (1.230) και αυτό γιατί όπως είπαμε και παραπάνω τα περισσότερα είναι κτισμένα πριν το 1945, τότε το υλικό κατασκευής ήταν η πέτρα.

Όμως, αρκετά είναι κτισμένα από μπετόν και τούβλα (546) και αυτό έγινε μεταξύ το 1961-1970 που πραγματοποιήθηκε ο σεισμός. Οι νέες κατασκευές έγιναν αντισεισμικές και καλύτερες. Μερικά είναι ακόμα κτισμένα από τσιμεντόλιθους ή και ξύλο ακόμα.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Κτιρίων 1990.

Δείκτης Γ1.4: Τύπος Κατοικιών

Τύπος Κατοικιών	1990	
	Αριθμός	Αναλογία
Μονοκατοικίες	782	52,2%
Κατοικίες σε κτίρια έως και 3 ορόφων	712	47,5%
Διαμερίσματα σε πολυκατοικίες	-	-
Λοιπές - μη κανονικές	4	0,3%
Σύνολο Κατοικιών	1.498	100%

Παρατηρούμε ότι ο τύπος κατοικιών είναι μονοκατοικίες (782) και κατοικίες σε κτίρια έως 3 ορόφων (712), δεν υπάρχουν διαμερίσματα.

Υπάρχουν επίσης, και 4 μη κανονικές κατοικίες, καλύβες.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Κτιρίων 1990.

Δείκτης Γ1.5: Χρήση Κατοικίας

Χρήση Κατοικίας	1991	
	Αριθμός	Αναλογία
Κύριες Κατοικίες	936	62,5%
Δευτερεύουσες ή Εξοχικές	102	6,8%
Κενές για ενοικίαση ή πώληση	456	30,4%
Εγκαταλελειμμένες	4	0,3%
Σύνολο Κατοικιών	1.498	100%

Οι κύριες κατοικίες είναι 936, και οι εξοχικές 102, πολλές κατοικίες είναι κενές (456) και δεν κατοικούνται, ως αποτέλεσμα της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 1991.

Δείκτης Γ1.6: Μέγεθος Κατοικιών

Μέγεθος Κατοικίας	1991	
	Αριθμός	Αναλογία
Με 1 δωμάτιο	15	1%
Με 2 δωμάτια	143	9,5%
Με 3 δωμάτια	472	31,5%
Με 4 δωμάτια	527	35,2%

Με 5+ δωμάτια	341	22,8%
Σύνολο Κατοικιών	1.498	100%
Σύνολο Δωματίων	5.530	
Μέσος Αριθμός δωματίων	3,7	

Οι πιο πολλές κατοικίες έχουν 3 ή 4 δωμάτια και ο μέσος αριθμός δωματίων είναι 3,7 (σύνολο δωματίων / σύνολο κατοικιών) σε κάθε σπίτι. Το μέγεθος κατοικίας είναι ικανοποιητικό.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 1991.

Γ2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

Δείκτης Γ2.1: Πυκνοκατοίκηση

Πυκνοκατοίκηση	1991
Δωμάτια ανά άτομο	2,01

Τα δωμάτια ανά άτομο είναι το σύνολο των δωματίων προς το σύνολο των μελών των νοικοκυριών(5.530/2.741),δηλαδή σε κάθε άτομο αντιστοιχούν 2,01 δωμάτια. Ο χώρος είναι ικανοποιητικός για τις ιδιωτικές στιγμές του κάθε ατόμου.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 1991.

Δείκτης Γ2.2: Κάτοικοι σε μη Κανονικές Κατοικίες

	1991	
	Αριθμός	Αναλογία ανά 1000 κατοίκους
Διαμένοντες σε μη Κανονικές Κατοικίες	7	2,2‰

Αυτοί που διαμένουν σε μη κανονικές κατοικίες π.χ σε καλύβες είναι 7 και αναλογούν σε 1000 κατοίκους 2,2‰, το ποσοστό είναι χαμηλό και αυτό σημαίνει ότι οι συνθήκες στέγασης είναι πολύ καλές.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 1991.

Δείκτης Γ2.3: Άστεγοι ανά 1000 κατοίκους

	Αριθμός	Αναλογία ανά 1000 κατοίκους
Άστεγοι	0	0

Άστεγοι στο Δήμο Αετού δεν υπάρχουν.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 1991.

Δείκτης Γ2.4: Σύνδεση με Βασικά Δίκτυα

Επίπεδα Σύνδεσης Νοικοκυριών με:	1991	
Δίκτυο Ύδρευσης	822 Νοικ.	94,5%
Δίκτυο Ηλεκτρικού	902 Νοικ.	95,6%
Δίκτυο Τηλεφώνων	509 Νοικ.	54%

Τα περισσότερα νοικοκυριά είναι συνδεδεμένα με βασικά δίκτυα όπως δίκτυο ύδρευσης, δίκτυο ηλεκτρικού και δίκτυο τηλεφώνων.

Το χαρακτηριστικό είναι ότι σύμφωνα με την απογραφή του 1991 μόνο 509 νοικοκυριά είχαν τηλέφωνο και αυτό οφείλεται στο ότι το κόστος για εγκατάσταση τηλεφώνου ήταν υψηλό.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 1991.

Δείκτης Γ2.5: Λειτουργικές Ελλείψεις Κατοικιών

Ελλείψεις	1991	
	Αριθμός	Αναλογία
Χωρίς κουζίνα	8	0,5%
Χωρίς λουτρό ή ντους	310	20,7%
Χωρίς αποχωρητήριο	67	4,5%
Χωρίς κεντρική θέρμανση	1.388	92,6%
Σύνολο Κατοικιών	1.498	

Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού δεν είχε κεντρική θέρμανση (92,6%) ένα 20,7% δεν είχε λουτρό και ένα 4,5% δεν είχε αποχωρητήριο , έτσι παρατηρούνται λειτουργικές ελλείψεις σε βασικές ανάγκες.

Πηγές Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 1991.

ΜΕΡΟΣ IV
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1.**ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ**

Μετά από την συλλογή, μελέτη και επεξεργασία των στοιχείων που αφορούν τον Δήμο Αετού εντοπίζονται τα παρακάτω προβλήματα που αφορούν τον Πληθυσμό, την Οικονομική Δραστηριότητα, το Ανθρώπινο Δυναμικό (την Απασχόληση), την Τεχνική Υποδομή, την Κοινωνική Υποδομή και την Ποιότητα Ζωής .

1.1 Πληθυσμός:

- Ανά δεκαετία αυξάνεται το ποσοστό των ηλικιωμένων (65+) και μειώνεται το ποσοστό των νέων ανθρώπων (0-14,15-29). Η Τοπική Κοινωνία αποτελείται κυρίως από άτομα της γεροντικής ηλικίας.
- Ο αριθμός των γεννήσεων, χρόνο με το χρόνο, μειώνεται. Υπάρχει αυξημένη υπογεννητικότητα.
- Το μέγεθος των Νοικοκυριών έχει αλλάξει. Υπάρχουν, πλέον λίγες πολύτεκνες οικογένειες, οι περισσότερες αποτελούνται από 2 ή 3 μέλη. Κάθε οικογένεια έχει 1 ή 2 παιδιά. Ο παραδοσιακός τύπος της οικογένειας που αποτελούνταν από τους γονείς, τα παιδιά και τον παππού με τη γιαγιά έχει εξαφανιστεί.

1.2 Οικονομική Δραστηριότητα:

- Παρόλο που ο Δήμος Αετού είναι αγροτική περιοχή και τα κύρια αγροτικά προϊόντα είναι: το λάδι, το γάλα, η μυζήθρα, το τυρί και το κρέας δεν υπάρχουν Μεταποιητικές Επιχειρήσεις των προϊόντων της.

1.3 Απασχόληση:

- Η ανεργία αυξάνεται, δεν υπάρχει καμία δυνατότητα συγκράτησης του νέου πληθυσμού στο Δήμο, από τη στιγμή που δεν εξασφαλίζονται νέες θέσεις εργασίας, στο Δευτερογενή και Τριτογενή Τομέα της Απασχόλησης.

1.4 Τεχνική Υποδομή

1.4.1 Οδικό Δίκτυο:

- Η επικοινωνία μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων είναι προβληματική. Το οδικό δίκτυο του Δήμου είναι 99 χλμ., εκ των οποίων τα 43 χλμ. είναι χωματόδρομος.
- Μεγάλο μέρος του ασφαλτοστρωμένου οδικού δικτύου χρειάζεται επισκευή ή βελτίωση. Το παρόν οδικό δίκτυο είναι ανεπαρκές να καλύψει την επικοινωνία των δημοτών.
- Αρκετά τμήματα του οδικού δικτύου είναι επικίνδυνα, λόγω των κατολισθήσεων ή και της κακής κατάστασης του οδοστρώματος.

1.4.2 Δίκτυο Ύδρευσης :

- Η έκταση του δικτύου ύδρευσης είναι 58,5 χλμ. από τα οποία τα 20,7 χλμ. είναι κατασκευασμένα με σωλήνες αμιαντοτσιμέντου. Το υλικό αμίαντος αποτελεί επικίνδυνο υλικό για την υγεία των δημοτών.
- Επειδή το δίκτυο ύδρευσης είναι αρκετά παλιό, υπάρχουν απώλειες του νερού που κυμαίνονται από 10% έως 30%.
- Συχνά είναι τα περιστατικά που αφορούν τα «σπασίματα» των σωλήνων σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα, λόγω της κακής κατάστασης του δικτύου.
- Τους καλοκαιρινούς μήνες υπάρχει συχνή έλλειψη νερού, λόγω της μεγάλης κατανάλωσης (πότισμα κήπων, αύξηση του πληθυσμού).

1.4.3 Δίκτυο Αποχέτευσης:

- Σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα η διάθεση των υγρών αποβλήτων γίνεται σε βόθρους, υπάρχει ανυπαρξία ενός ορθολογικού σχεδιασμού διάθεσης των υγρών αποβλήτων.

1.4.4 Αποκομιδή & Διάθεση των Στερεών Αποβλήτων:

- Η απόθεση γίνεται σε απλή χωματερή κοντά στο Δημοτικό Διαμέρισμα Αρτίκι και κοντά στην Εθνική Οδό που συνδέει το Κοπανάκι με την Κυπαρισσία χωρίς να τηρούνται οι αναγκαίες προδιαγραφές, με αποτέλεσμα τη μόλυνση της περιοχής και του υδροφόρου ορίζοντα.

1.5 Κοινωνική Υποδομή

1.5.1 Πολιτισμός:

- Στο υπάρχον Πολιτιστικό Κέντρο, που βρίσκεται στην έδρα του Δήμου , στο Κοπανάκι, δεν υπάρχει βιβλιοθήκη, αίθουσα προβολών, συνεστιάσεων κ.λ.π.

1.6 Ποιότητα Ζωής :

1.6.1 Προσβασιμότητα:

- Τα 10 Δημοτικά Διαμερίσματα δεν καλύπτονται από τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, που υπάρχουν στην έδρα του Δήμου. Η χρήση του Ι.Χ. αυτοκινήτου και το ΤΑΧΙ αποτελούν τα κύρια μέσα για τις μετακινήσεις τους.
- Δεν υπάρχει Τοπικό Μέσο Συγκοινωνίας. Ο Δήμος Αιτού έχει στην κατοχή του 1 λεωφορείο που παραχωρήθηκε από το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» και παραμένει ανεκμετάλλευτο.

2.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

2.1 Τοπικό Αστικό Παρατηρητήριο

Για την επίτευξη των σκοπών της Habitat Agenda προτείνεται η ίδρυση **Τοπικού Αστικού Παρατηρητηρίου**, το οποίο θα αποτελέσει τον αρμόδιο και εξουσιοδοτημένο θεσμό σε Τοπικό Επίπεδο και θα λειτουργήσει σαν βασικός μηχανισμός υποβοήθησης της διαδικασίας εφαρμογής της **Habitat Agenda**.

Στο Τοπικό Αστικό Παρατηρητήριο θα απασχολείται ειδικευμένο προσωπικό με αντικείμενο:

- Τη συλλογή και επεξεργασία στοιχείων και τον υπολογισμό των Αστικών Δεικτών μέσω των οποίων θα παρακολουθούνται:
 1. η ακριβής κατάσταση στους Οικισμούς
 2. η ορθολογική επιλογή πολιτικών και δράσεων
 3. η πορεία εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων

Εκτός αυτών, θα πρέπει να παρακολουθούνται οι συνθήκες και οι τάσεις Αστικής Ανάπτυξης. Ακόμα, θα πρέπει να προωθείται η επαφή και η συνεργασία μεταξύ των Φορέων Λήψης Αποφάσεων.

Το Τοπικό Αστικό Παρατηρητήριο που θα ιδρυθεί στο επίπεδο του Δήμου θα πρέπει να συνεργαστεί με άλλα Τοπικά Παρατηρητήρια για ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, συμβάλλοντας έτσι στην δημιουργία ενός Εθνικού Δικτύου, το οποίο με την σειρά του θα είναι ενταγμένο στο Παγκόσμιο Δίκτυο Εθνικών Παρατηρητηρίων.

Η σωστή λειτουργία ενός τέτοιου Παρατηρητηρίου εκτός από την συμβολή του στην επίτευξη των στόχων της Habitat Agenda, θα αποτελέσει ένα σημαντικό μηχανισμό υποβοήθησης, αλλά και αναβάθμισης της λειτουργίας του Δήμου Αετού και στη γενικότερη αναβάθμιση του ρόλου του.

Στα επιμέρους προβλήματα που εντοπίστηκαν στον Δήμο Αετού προτείνονται τα παρακάτω:

2.2 Οικονομική Δραστηριότητα - Απασχόληση:

Οι βασικοί στόχοι πρέπει να είναι:

1. η καταπολέμηση της ανεργίας.
2. η συγκράτηση της τάσης «φυγής» των νέων προς τα μεγάλα αστικά κέντρα.
3. η προσέλκυση νέων πληθυσμιακών ομάδων.

Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι θα πρέπει, εκτός από τις παραπάνω προτάσεις που αφορούν την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, να εξασφαλισθούν μέσω Αναπτυξιακών Έργων νέες θέσεις εργασίας.

Τα Αναπτυξιακά Έργα που προτείνονται είναι:

1. **Ίδρυση Δημοτικής Επιχείρησης** με αντικείμενο το παραδοσιακό «Παζάρι». Το Παζάρι είναι ένα γεγονός οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και ιστορικό της ευρύτερης περιοχής. Είναι τμήμα της Ιστορίας του τόπου, αφού λειτουργεί από το 1926. Επιβάλλεται ο εμπλουτισμός του με παραδοσιακά και σύγχρονα προϊόντα, με συμπληρωματικές δραστηριότητες ενίσχυσής του, με ιστορική καταγραφή, με προβολή και διαφήμιση.
2. **Ίδρυση Φορέα Οργάνωσης των Αγροτών** με σκοπό την πληροφόρηση, την επιμόρφωση και την τεχνική υποστήριξη.
3. **Δημιουργία Μονάδων Τυποποίησης και Προώθησης των Τοπικών Προϊόντων**(λάδι, ελιές, γάλα, τυρί, μυζήθρα κ.λ.π)

Στήριξη ουσιαστική των επαγγελματιών που προωθούν την τυποποίηση των τοπικών προϊόντων.

2.3 Τεχνική Υποδομή:

2.3.1 Οδικό Δίκτυο:

Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα στο Οδικό Δίκτυο θα πρέπει να γίνει:

1. ασφαλτόστρωση του τμήματος του οδικού δικτύου το οποίο είναι χωματόδρομος (43χλμ.)
2. επισκευή στο μεγαλύτερο μέρος του ασφαλτοστρωμένου οδικού δικτύου (38χλμ.)
3. συντήρηση των αγροτικών δρόμων και διάνοιξη και άλλων.

2.3.2 Δίκτυο Ύδρευσης:

Ο βασικός στόχος πρέπει να είναι η καλύτερη ποιότητα και επάρκεια του πόσιμου νερού και αυτό επιτυγχάνεται με :

1. την άμεση αντικατάσταση των σωλήνων αμιαντοτσιμέντου (20,7χλμ) από εγκεκριμένο υλικό.
2. την επισκευή και συντήρηση του υπόλοιπου δικτύου (37,8χλμ) και των δεξαμενών, έτσι ώστε να μειωθούν στο ελάχιστο δυνατό οι απώλειες.
3. τον συνεχή έλεγχο της ποιότητας του νερού με συνεχείς χημικές αναλύσεις και χλωριώσεις.
4. την υδρολογική μελέτη, η οποία θα καταγράψει τον υδάτινο πλούτο της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Αιτού.
5. την ορθολογική αξιοποίηση των υδάτινων πόρων, έτσι ώστε να καλυφθούν πλήρως οι ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης της περιοχής.

2.3.3 Δίκτυο Αποχέτευσης:

Υπάρχει μελέτη βιολογικού καθαρισμού από κοινού με τον όμορο Δήμο Δωρίου. Αποτελεί άμεση ανάγκη η χρηματοδότηση και η υλοποίηση του έργου.

Το συγκεκριμένο έργο, εκτός από την προστασία της υγείας των Δημοτών, του περιβάλλοντος και του υδροφόρου ορίζοντα, θα δημιουργήσει και νέες θέσεις εργασίας.

2.3.4 Αποκομιδή των Στερεών Αποβλήτων:

Προτείνεται:

1. η δημιουργία των υποδομών εκείνων που θα επιτρέψουν την ανακύκλωση των ανακυκλώσιμων υλικών (χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο κ.α).
2. και η δημιουργία χώρου υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων (ΧΥΤΑ).

Η υγεία των δημοτών πρέπει να είναι αδιαπραγμάτευτη και η προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής υπεράνω όλων.

2.4 Κοινωνική Υποδομή

2.4.1 Πολιτισμός:

Προτείνεται:

1. η αναβάθμιση του υπάρχοντος Κέντρου « Πολιτισμού και Αθλητισμού» με τη δημιουργία χώρων πολλαπλών χρήσεων και δραστηριοτήτων που θα περιλαμβάνει:
 - βιβλιοθήκη
 - αίθουσα προβολών
 - αίθουσα συνεστιάσεων
 - αναψυκτήριο
2. η ίδρυση λαογραφικού μουσείου με συλλογή και έκθεση παραδοσιακών αντικειμένων του αγροτικού μας πολιτισμού.

2.5 Ποιότητα Ζωής :

2.5.1 Προσβασιμότητα- Συγκοινωνίες:

Προτείνεται η αξιοποίηση του ιδιόκτητου λεωφορείου του Δήμου για συγκοινωνιακή σύνδεση των Δημοτικών Διαμερισμάτων με την έδρα του Δήμου.

2.5.2 Υγεία:

Προτείνεται η αναβάθμιση του Αγροτικού Ιατρείου σε Κέντρο Υγείας. Στον τομέα αυτό υπάρχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα που είναι η κτιριακή υποδομή. Απομένει η στελέχωση με γιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων και ο εξοπλισμός του υπάρχοντος Ιατρείου.

2.5.3 Φυσικός Πλούτος:

Προτείνεται η προστασία και η ανάδειξη του φυσικού και μνημειακού πλούτου του τόπου με:

- την αναπαλαίωση και ανάπλαση παλαιών πέτρινων κτισμάτων (γεφύρια, βρύσες κ.α.)
- την ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων (ερείπια προϊστορικής οχύρωσης στο Δ.Δ Αετού και βυζαντινές εκκλησίες σε πολλά Δημοτικά Διαμερίσματα)
- την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του φυσικού πλούτου με κατάλληλες παρεμβάσεις.

Τα παραπάνω θα συμβάλλουν στην τουριστική αξιοποίηση της περιοχής και στην τόνωση της οικοδομικής δραστηριότητας.

Τέλος, προτείνεται η συμμετοχή του Δήμου Αετού σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα για την ανάδειξη και τουριστική αξιοποίηση των ορεινών όγκων του Δήμου.

Μείζονος σημασίας είναι η περιοχή του Δ.Δ. Κεφαλόβρυσης στο βόρειο μέρος του Δήμου, η οποία συνορεύει με την περιοχή της Νέδας του Δήμου Αυλώνας.

Όλη η περιοχή, με το μοναδικό στην Ελλάδα φαράγγι της Νέδας, είναι τόπος απαράμιλλου φυσικού κάλλους και πόλος έλξης τουριστών πανελληνίας εμβέλειας.

Π Η Γ Ε Σ :

- **ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΑΠΛΩΤΗΣ: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ
ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**
- **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΟΤΣΗΣ: ΑΕΤΟΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ**
- **ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ**
- **ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ**
- **ΔΗΜΟΣ ΑΕΤΟΥ**
- **ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**
- **ΥΠΕΧΩΔΕ**